

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

Skellefteå 21 februari 2022
Dnr AD 2022-91

Årsredovisning 2021

Myndigheten för familjerätt
och föräldraskapsstöd

Innehåll

Förord	5	Statistik, familjerådgivning	27
MFoFs uppdrag	6	Informationsportal om barnkonventionen	28
Myndighetens instruktion	6	Familjerätt	30
Målmedveten myndighetsutveckling	7	Familjerätt under 2021	31
Hbtqi-strategisk myndighet	7	Vid behov av ny vårdnadshavare	31
Organisation	8	Handbok vid ny vårdnadshavare	31
MFoFs insynsråd	8	Familjerättsfrågor under pandemin	31
Rådet för styrning med kunskap	9	FAQ på webbplatsen	32
Myndighetens kompetensförsörjning	10	Handbok om fastställande	
Systematiskt arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro ..	11	av faderskap och föräldraskap	32
Säker och effektiv IT-drift	11	Hjälpmedel för enklare beräkning av konceptionstid ..	32
Stärka MFoF som kunskapsmyndighet.....	12	Regeringsuppdrag – Stärkt samverkan	32
Jämställdhetsintegrering	12	Utbildningsmaterial för samarbetsamtal	32
Pandemiåret 2021	12	Informationssamtal för stärkt barnrättsperspektiv	32
Kommunikation	14	Nya familjerättsliga bestämmelser.....	33
Kommunikation under 2021	15	Statistik, familjerätt	33
Publiceringar.....	15	Internationella adoptioner	34
Ett nytt digitalt steg.....	15	Internationella adoptioner under 2021	35
Fler målgrupper	15	Ansträngt för adoptionsorganisationerna	35
Intern kommunikation	16	Nya villkor för auktorisation.....	35
Media	16	Tillsynsarbetet under pandemin.....	36
Föräldraskapsstöd	18	Kunskapsförmedling och tillämpningsstöd	37
Föräldraskapsstöd under 2021	19	Stöd före, under och efter adoption	38
1300 deltagare på inspirationsdag	19	Medgivandeutredningar	39
Från begränsningar till möjligheter	20	Kostnadsutveckling, enhetlighet och transparens	39
Nationellt kompetenscenter mot		Samarbete och samverkan under året.....	41
hedersrelaterat våld och förtryck	20	Artikel 23-intyg	41
Strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.....	21	Godkännanden av utländska adoptionsbeslut	41
Förslag till fortsatta insatser	21	Regeringsuppdrag, internationella adoptioner.....	42
Handlingsplan för brottsförebyggande		Enskilda adoptioner	42
föräldraskapsstöd	21	Aktiviteter under året	45
Insamling av kunskap samt arbetssätt och metoder..	22	Övergripande regeringsuppdrag.....	45
Genomförda insatser för att skapa handlingsplanen..	22	Remisser inkomna under 2021.....	46
Stödja förnyad ANDTS-strategi.....	22	Samverkan regeringsuppdrag.....	46
Fokus på hela familjen	22	Kostnader och intäkter	
Föräldrar till tonåringar behöver stöd	23	fördelade på verksamhet	47
Uppdrag att främja utvecklingen av vålds-		Verksamhetsindelade kostnader 2021	47
förebyggande arbete genom stöd till föräldrar		Verksamhetsindelade intäkter 2021	47
inriktat på familjer i hederskontext.	23	Finansiell redovisning	48
Regeringsuppdrag där andra är huvudansvariga....	23	Resultaträkning	48
Förebygga könsstämpning	23	Balansräkning	49
Förhindra våld mot barn.....	23	Anslagsredovisning	50
Förhindra hedersrelaterat våld.....	23	Tilläggsupplysningar	51
Pornografis inverkan på barn och unga.....	23	Redovisningsprinciper	51
Remissvar	24	Värderingsprinciper	51
Börja med barnen! En sammanhållen god		Ersättningar och andra förmåner	52
och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34).	24	Anställdas sjukfrånvaro.....	52
Remissvar Kommuner mot brott (SOU 2021:49).....	24	Noter	53
Familjerådgivning	26	Sammanställning över väsentliga uppgifter	59
Familjerådgivning under 2021	27	Årsredovisningens undertecknande	60
Nytt vägledningmaterial	27		
Nationella studiedagar	27		
Underlag för strategiskt arbete 2022 - 2025	27		

*"Redan vid andra besöket ville
Kim själv visa hur det kändes.
Det var en enorm skillnad."*

Förord

En växande kunskapsmyndighet i en digital tid

Att möta samhällsliga behov i en föränderlig värld är lika viktigt som det är komplext. Speciellt mitt i en pandemi där hela samhället fått ställa om och tänka om. För att låna matematikers språk har denna ekvation inte alltid varit enkel, men vi har löst ut de allra flesta led – vissa långt över förväntan – och fortsatt att undersöka och påverka de ingående variablerna.

Bland de variabler vi fokuserat särskilt på under 2021 finns målgruppsanpassning och tillgänglighet. Vi har levererat kunskaps- och metodstöd, utbildningsmaterial, utbildningar och praktiska hjälpmedel med ännu tydligare utgångspunkt i våra målgruppers och slutkunders behov. Vi har också ansträngt oss att paketera och kommunicera kunskap och hjälpmedel på mer användarvänliga sätt. En betydelsefull förändring är att myndighetens webbplats nu är navet för allt vi producerar. Antalet besökare ökar stadigt. Mot slutet av året har vi sett en drygt 40-procentig ökning jämfört med fjolårets siffror, och besökskurvan fortsätter att peka uppåt. En annan förändring är fler digitala konferenser och webinarier. Vilket möjliggjort mångdubbelt fler deltagare än tidigare år. Flera andra erfarenheter av pandemin kommer också att tas tillvara för att vi ska vara till största möjliga nytta för våra olika målgrupper och intressenter.

Vi är naturligtvis glada över den starka efterfrågan på olika kunskapsstöd vi mött och möter, och vi tror att behovet av kunskap grundad i vetenskap och beprövad erfarenhet kommer att fortsätta öka. Vi har därför intensifierat vårt långsiktiga arbete med att bygga strukturer och processer som ökar myndighetens förmåga att ge bra svar på varierande och komplicerade frågor över tid. Det kvalitetsledningssystem som vi införde under 2021 – internt kallat Kvarnen – säkerställer att vi kvalitetssäkrar vårt arbete samt att ny kunskap alltid tas till vara och läggs till vårt institutionella minne. Våra tydligare arbetsprocesser och rutiner ger oss också möjlighet att fortsätta växa med nya uppdrag.

Regeringen har under året tillsatt en särskild utredare som ska kartlägga och analysera hur regelverk, organisation och processer för Sveriges internationella adoptionsverksamhet har fungerat fram till i dag. Det är bra och helt i linje med våra tidigare önskemål. Utredning kommer att bidra med ökad kunskap om vad som fungerat väl och mindre väl och tydliggöra vad Sverige ska göra när uppgifter om oegentligheter inom internationella adoptioner kommer i dagen.

Per Bergling

Generaldirektör

MFoFs uppdrag

En kunskapsmyndighet med familjefrågor som uppdrag och barnens bästa i fokus

MFoF samlar och tillgängliggör den senaste kunskapen inom föräldraskapsstöd, familjerådgivning och den familjerätt som omfattas av kommuners socialtjänst. Vårt uppdrag omfattar också auktorisation och tillsyn av svenska adoptionsorganisationer för att säkerställa att internationella adoptioner av barn till Sverige ska ske enligt lag och på ett etiskt godtagbart sätt. Dessutom hjälper vi adopterade med samtalsstöd och vägledning vid ursprungssökning.

Myndighetens huvudmålgrupper är yrkesverksamma och beslutsfattare i kommuner, regioner och det civila samhället. Dessutom innebär myndighetens uppdrag i ökande grad direktkontakt med familjer och enskilda personer. Hela myndighetens verksamhet genomsyras av barnets rättigheter som de uttrycks i barnkonventionen. Myndigheten arbetar också för ett jämlikt och jämställt föräldraskap.

Myndighetens instruktion

Enligt förordning (2017:292) med instruktion för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd ska MFoF bedriva och främja ett kunskapsbaserat arbete och ansvara för kunskapsförmedling i frågor som rör socialnämndernas familjerättsliga ärenden om barns vårdnad, boende och umgänge, fastställande av faderskap och föräldraskap, samarbetssamtal som sker på uppdrag av domstol samt föräldraförberedelse, medgivandeutredning och stöd till barn och föräldrar vid internationell adoption. Myndigheten ska också bedriva och främja ett kunskapsbaserat arbete och ansvara för kunskapsförmedling av förebyggande insatser inom områdena

samarbetssamtal som inte sker på uppdrag av domstol, familjerådgivning samt stöd till föräldrar i föräldraskapet för att främja barnets utveckling och hälsa (föräldraskapsstöd).

Enligt förordning (2020:139) ska myndigheten även samordna den föräldrautbildning som kommunen ska anvisa till inför adoption samt främja samordningen av stöd efter adoption.

MFoF ansvarar för den officiella statistiken om familjerätt och familjerådgivning, utfärdar föreskrifter och allmänna råd och fastställer formulär till protokoll som socialnämnd ska föra vid fastställande av faderskap och föräldraskap. Myndigheten ska också samråda med andra myndigheter och organisationer inom sitt område.

Vad gäller internationella adoptioner är MFoF centralmyndighet enligt Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner. Myndigheten har ansvaret att pröva om svenska adoptionsorganisationer ska beviljas auktorisation för internationell adoptionsförmedling och utöva tillsyn så att deras arbete sker i enlighet med lag och Haagkonventionen samt på ett i övrigt etiskt godtagbart sätt.

MFoF ska också bevaka den internationella utvecklingen på området, samla annan information rörande adoption av utländska barn samt följa kostnadsutvecklingen. Vidare ska MFoF fördela statsbidrag till auktoriserade adoptionssammanslutningar och riksorganisationer för adopterade. MFoF har under 2021 enligt socialtjänstförordningen (2001:937) fått rätt att utfärda föreskrifter inom internationella adoptioner från oktober 2021.

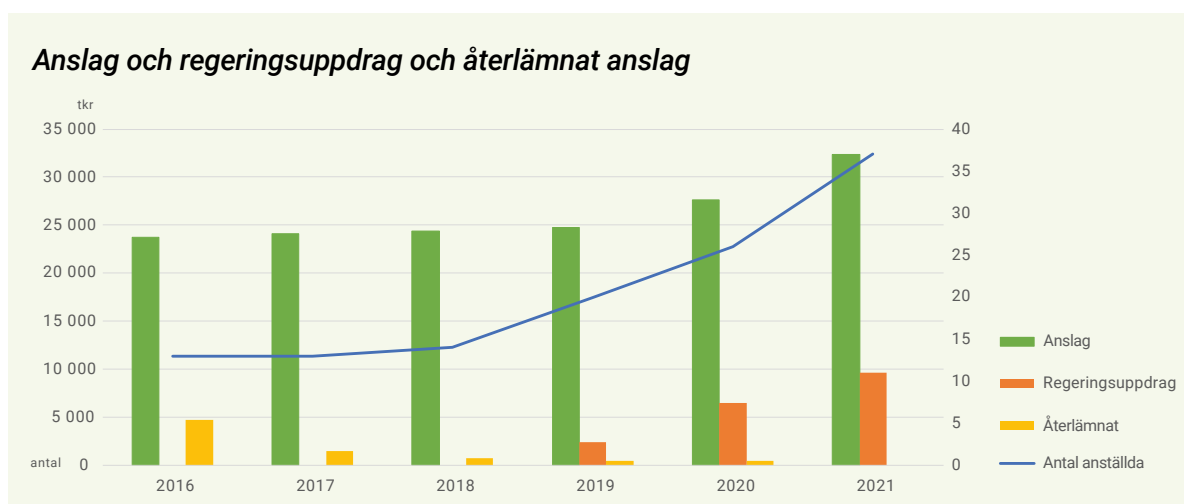
Målmedveten myndighetsutveckling

Parallellt med våra ordinarie uppdrag har MFoF de senaste fyra åren systematiskt arbetat med att bygga en modern kunskapsmyndighet. Detta arbete har omfattat såväl fördjupad kunskap inom våra respektive uppdragsområden som att bygga rätt strukturella förutsättningar i form av ärendehanterings- och kvalitetsledningssystem.

Myndigheten har också strävat efter att ligga i framkant när det gäller digitalisering, både tekniskt och säkerhetsmässigt. Alla dessa insatser har krävt tid och resurser, men har format en kun-

skapsmyndighet som nu får allt fler och allt större förtroenden. Under 2022 kommer MFoF, som en del i det fortsatta arbetet med myndighetsutvecklingen, även att titta på resultatindikatorer för att ännu bättre kunna mäta och analysera effekt och måluppfyllelse.

Vi vill nu fortsätta med vårt viktiga grunduppdrag och är redo att axla ytterligare regerings- och myndighetsuppdrag kring familjefrågor och barnens bästa.

MFoF får allt fler och allt större förtroenden som ett resultat av arbetet med målmedveten myndighetsutveckling.

Hbtqi-strategisk myndighet

Under 2020 fick MFoF i uppdrag att vara hbtqi-strategisk myndighet, med uppgiften att i sin verksamhet främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Det betyder att ett hbtqi-perspektiv ska integreras och synliggöras i myndighetens verksamhet. I uppdraget ingår även att samverka med andra hbtqi-strategiska myndigheter, samt att identifiera och redovisa utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som myndigheten avser att genomföra fram till 2023.

Som ett första steg mot detta mål har MFoF under året fokuserat på interna kompetenshöjande insatser i form av en hbtqi-certifierande utbildning från RFSL. Syftet med utbildningen

har varit att ge medarbetarna ökad kunskap om hbtqi, normer, konsekvenser av normer för hälsa och livsvillkor. Utbildningen har gett samtliga medarbetare tillfälle att delta i nuläges-, ambitions- och situationsanalys. Myndigheten har också tagit fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet med att tydliggöra hbtqi-perspektivet i myndighetens verksamhet under 2022 och 2023. Myndigheten kommer fortsätta sitt arbete för en trygg arbetsmiljö och ett inkluderande bemötande av sin målgrupp utifrån ett hbtqi-perspektiv.

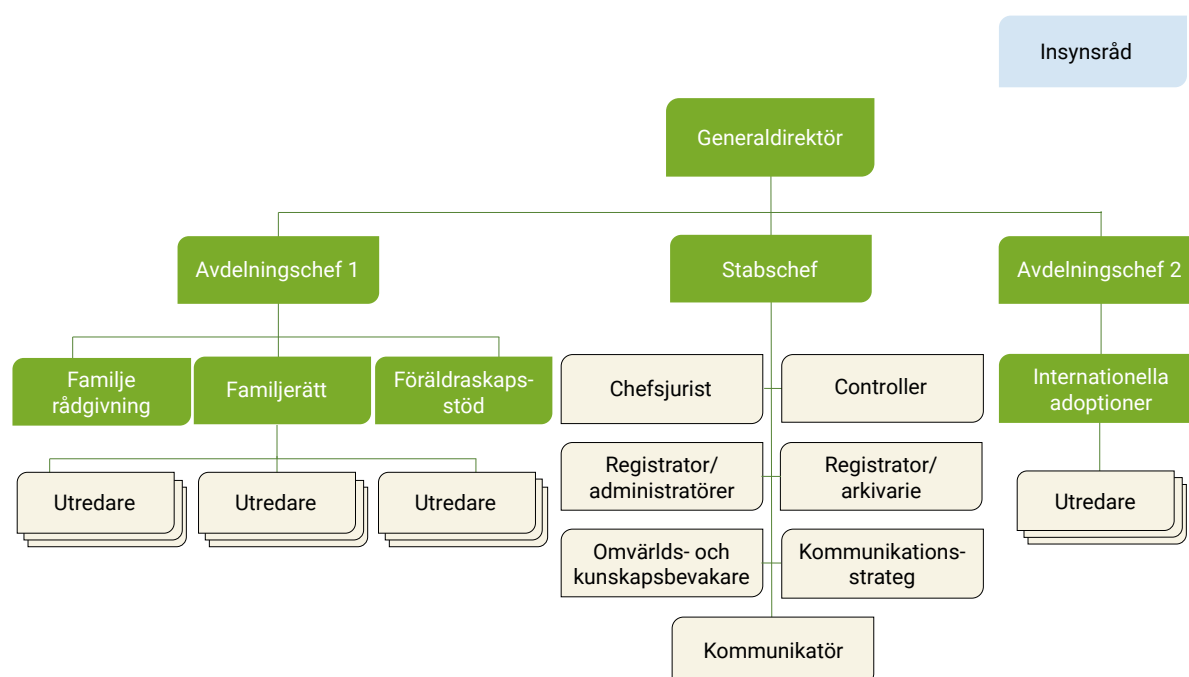
MFoF har vid fyra tillfällen under året träffat övriga hbtqi-strategiska myndigheter. Dessa nätverksmöten har haft fokus på kunskapshöjning, omvärldsbevakning och erfarenhetsdelning.

Organisation

Myndigheten är sedan våren 2021 organiserad i två avdelningar med var sin avdelningschef samt en stab med en stabschef där alla myndighetens stödfunktioner finns samlade.

I avdelningarna bedrivs allt arbete inom sakområdena. En sådan uppdelning i tydliga ansvarsområden och beslutsvägar underlättar styrningen av

kärn- och uppdragsverksamhet och ger bättre utrymme för generaldirektören att driva strategiska processer samt företräda myndigheten i svenska och internationella sammanhang. Organisationsförändringen har också skapat större möjligheter att närmare integrera myndighetens sakområden och hitta synergier dem emellan.

MFoF är sedan våren 2021 indelad i två avdelningar.

MFoFs insynsråd

MFoF är en enrådgivningsmyndighet med ett rådgivande insynsråd. Generaldirektören är ordförande i rådet och håller detta informerat om verksamheten. Insynsrådet har som uppgift att ge myndigheten råd om olika verksamhetsanknutna angelägenheter.

Ledamöterna är:

- **Annika M Eriksson**, migrationsrättsexpert, Migrationsverket
- **Henrik Mungenast**, enhetschef, Folke Bernadotteakademin
- **Anna Sarkadi**, professor i socialmedicin, Uppsala Universitet
- **Maria Eriksson**, professor i socialt arbete, Ersta Sköndal Bräcke Högskola
- **Magnus Jägerskog**, generalsekreterare, Barnens rätt i samhället
- **Marie-Helena Fjällås**, läkare, Stockholm
- **Thomas Söderström**, gruppleddare för Liberalerna, Luleå
- **Pia Steensland**, riksdagsledamot, Kristdemokraterna

Rådet för styrning med kunskap

År 2015 trädde förordningen (2015:155) om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst i kraft. Under våren 2021 gjorde regeringen en förändring i förordningen så att MFoF blev en av tio myndigheter som gemensamt samverkar i Rådet för styrning med kunskap.

Rådets syfte är att underlätta en samordnad, effektiv och behovsanpassad styrning av myndigheterna, till stöd för såväl huvudmän som professionen. Knutet till rådet finns en huvudmannagrupp som består av förtroendevalda i kommuner och regioner. Gruppens uppgift är att informera rådet om områden där det finns behov av statlig styrning med kunskap.

MFoF ser rådet och huvudmannagruppen som viktiga samverkanspartners i vårt uppdrag som kunskapsmyndighet och kunskapsspridare. Vi ser stora fördelar med denna form av samordnad styrning och strategisk kompetensplanering. Som samverkande medlem i rådet har MFoF redan deltagit i flera nätverk, exempelvis chefsjuristnätverket, stabschefsnätverket, partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänst samt olika samverkansforum rörande brottsförebyggande föräldraskapsstöd.

Medlemmarna i Rådet för styrning med kunskap 2021.

Myndighetens kompetensförsörjning

Vid årsskiftet 2021 - 2022 hade MFoF 36 anställda, 27 kvinnor och 9 män. Myndigheten strävar efter att uppnå en jämnare könsfördelning. Medelåldern för de anställda är 46,6 år.

Myndigheten uppfattas som en attraktiv arbetsplats där god stämning råder och med många sökande till lediga tjänster. MFoF:s myndighetsutövande verksamhet, liksom uppdraget att förmedla kunskap om rättsregler och rättstillämpning, ställer särskilda krav på juridisk kompetens. Myndigheten har flera jurister och juridiskt bevandrade socionomer bland medarbetarna, men förutser att särskilda ansträngningar kan komma att behövas för att rekrytera och behålla personer

med de specifika kunskaper och erfarenheter som verksamheten kräver.

Uppdraget som central kunskapsmyndighet inom flera föränderliga sakområden gör den strategiska kompetensplaneringen viktig. Nya särskilda uppdrag kräver ofta särskilda kompetenser och färdigheter. Myndigheten tillgodoser medarbetarnas behov av kontinuerlig fördjupning och fortbildning genom utbildningsinsatser, men även genom att uppmuntra aktivt deltagande i olika forum där kunskap skapas och utbyts, samt genom att organisera myndighetsdagar och andra sammankomster med olika teman.

MFoF:s medarbetare 2021, en strategisk blandning av jurister, socionomer, ekonomer, folkhälsovetare, statsvetare, administratörer och kommunikatörer.

Systematiskt arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro

Under 2021 har MFoF fortsatt med sitt systematiska arbetsmiljöarbete (SAM) och anpassat detta till den rådande pandemisituationen. Myndighetens SAM-arbete beskrivs i ett årshjul där löne-revision, medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar, arbetsmiljörondering, brandskyddsgenomgång, arbetstidsavstämning och personaldagar ingår.

Under 2021 har myndigheten satsat på medarbetarnas fysiska hemarbetsmiljö genom att låna ut skärm, dockningsstation och tangentbord samt ge möjlighet till hemlån av annan nödvändig utrustning.

Myndigheten har också gett medarbetarna tips kring den fysiska hemmiljön, ergonomi och enkla aktiviteter som kan förbättra den fysiska arbetsmiljön. MFoF har även tagit ett beslut om att under 2021 tillfälligt höja friskvårdsbidraget för att uppmuntra rörelse och fysisk aktivitet. MFoF har även uppmuntrat möten utomhus där detta har varit lämpligt.

Sjukfrånvaron vid myndigheten har under 2021 varit 0,32 procent (0,33 procent 2020).

Säker och effektiv IT-drift

För att säkerställa en effektivare och säkrare digitalisering har MFoF från och med våren 2021 gett Försäkringskassan i uppdrag att skapa en samordnad och säker IT-drift för myndigheten. Försäkringskassan har ett regeringsuppdrag inom detta område, och sköter samordning och IT-drift för ett växande antal myndigheter.

Avtalet med Försäkringskassan omfattar hela MFoF:s IT-drift, inklusive löpande support och inloggningstjänsten Efös (E-identitet för offentlig sektor) som ger en säker inloggning för statligt anställda.

Stärka MFoF som kunskapsmyndighet

I takt med att myndigheten växer och får fler och mer komplexa uppdrag ökar även behovet av tydliga interna processer och rutiner som stärker ett kunskapsbaserat arbetssätt och underlättar myndighetens arbete med kunskapsförmedling. Vid årsskiftet 2020/2021 inrättade myndigheten därför en funktion för omvärlds- och kunskapsbevakning, och har under året arbetat med en handlingsplan för hur MFoF ytterligare ska utvecklas som kunskapsmyndighet. Den första etappen i detta arbete kommer att löpa fram till och med 2023.

Huvudsyftet med omvärldsbevakningen är att stärka myndighetens kunskapsarbete, möjliggöra ett mer proaktivt arbetssätt samt fungera som underlag i exempelvis verksamhets- och resursplanering. Den löpande omvärldsbevakningen tillgängliggörs veckovis på myndighetens intranät.

En plan för hur myndigheten ska komplettera omvärldsbevakningen med ett fördjupat analysarbete har tagits fram och ska integreras i myndighetens ordinarie arbete under 2022. I detta arbete kommer bland annat Rådet för styrning med kunskap att vara ett viktigt forum.

Jämställdhetsintegrering

Under 2020 gav regeringen MFoF i uppdrag att fortsätta utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Inriktningen för det fortsatta arbetet 2022 - 2025 presenterades den 1 september. Där identifierade MFoF jämställdhetsutmaningar inom fyra prioriterade områden kopplade till myndighetens verksamhet:

- jämställt stöd
- jämställt föräldraskap
- jämställt ansvarstagande för familjen och
- mäns våld mot kvinnor

MFoF anser det viktigt att samordna jämställdhetsarbetet med myndighetens hbtqi- och barnrättsarbete. Detta för att säkerställa att hänsyn tas till fler parametrar än enbart en traditionell köns- och maktfördelning.

De förväntade effekterna av arbetet med jämställdhetsintegrering är bland annat en ökad hälsa och livskvalitet hos adopterade, ökad jämställdhet bland föräldrar, fler engagerade pappor, förbättrad anknytning mellan föräldrar och barn samt att flickors och kvinnors hälsa och utveckling förbättras.

Pandemiåret 2021

De rutiner för kontors- och distansarbete vi utarbetade under pandemins första år har fortsatt komma till nytta även under 2021. Vi har följt råd och restriktioner utan att detta nämnvärt påverkat vår leveransförmåga. Flera av dessa utmaningar har underlättats av myndighetens höga digitala mognad och de IT-stöd som myndigheten infört.

MFoF:s digitala ärende- och dokumenthanteringssystem är nu helt integrerat med perso-

nalens digitala arbetsverktyg och myndigheten använder sedan länge webbaserade medier för kunskapsförmedling.

Vi ser också att den ökade digitaliseringen har gjort det lättare för många yrkesverksamma i kommuner och regioner att delta i konferenser och kunskapsseminarier. Vi konstaterar att de digitala arbetsrutinerna fortsättningsvis kommer att vara en självklar del av vår verksamhet.

*"Vad roligt att så många hade
möjlighet att delta i denna nationella
konferens. Och nu har vi Ljungskile
med oss också – välkomna!"*

KOMMUNIKATION

Hårda fakta och mjuk kunskap i en allt digitalare värld

Det är först när kunskap och information når fram till målgruppen som den skapar värde för samhället. Som kunskapsmyndighet är det därför av största vikt att kunna presentera information, analyser och rekommendationer så att det skapar nytta och intresse hos våra målgrupper. Dels för beslutsfattare och yrkesverksamma som är väl förtrogna med sin verksamhet och sina utmaningar, och dels för privatpersoner och allmänheten som inte alltid har samma helhetssyn, men däremot tydliga, individuella behov.

Att förklara komplexa förhållanden och mjuka värden kräver tid, tålamod och ett effektivt kommunikationsarbete. Det är en särskild utmaning i en omvärld där mediabruset är högt och sanningarna ofta blir förenklade.

Den pågående coronapandemin har påskyndat den digitala utvecklingen på myndigheten. Idag är olika former av digitala konferenser och möten en självklarhet, och kommer så att förbli även när pandemin släpper sitt grepp.

MFoF har idag ett kommunikationsteam på tre personer som sköter intern och extern kommunikation samt omvärldsbevakning. Teamet samverkar med ett nätverk av externa kommunikatörer samt ett nätverk av kollegor på andra myndigheter. Vi ser stora möjligheter att utveckla dessa samarbeten och tror att kommunikation av kunskap baserad på forskning, juridik, omvärldsbevakning och strategisk analys förebygger felaktiga slutsatser, ger kunnande i komplicerande processer och trygghet i beslut.

Kvarnen, MFoF:s kvalitetsledningssystem.

Kommunikation under 2021

Som ett led i myndighetens fortsatta effektivisering och kvalitetssäkring utvecklade vi under året ett eget projekt- och kvalitetsledningssystem kallat "Kvarnen". Detta system bygger på ISO 9001 och syftar till att säkerställa att de krav som ställs på myndigheten uppfylls. Systemet underlättar och effektiviserar också det dagliga arbetet med uppdrag, utredningar och kommunikation. Kvarnen är en vidareutveckling av The Deming Wheel (Plan-Do-Check Act) och innehåller, förutom de fyra stegen omvandlade till rum, en rad interna kunskapsdokument, mallar och checklistor som säkerställer en trygg, effektiv och enhetlig process av myndighetens olika uppdrag.

Den webbplats som MFoF lanserade under 2021 är myndighetens primära och viktigaste kanal för informationsspridning och vi ser en kontinuerlig ökning av antalet besökare. Myndigheten har fortsatt fokusera på digitalisering av rapporter, kunskap och metodstöd för att möjliggöra uppdateringar och öka tillgängligheten, en vidareutvecklad webbstatistik med tillhörande analys hjälper MFoF att kunna mäta hur innehållet tas emot och ge besökarna en ännu bättre upplevelse.

Vi ser att webbaserade konferenser och video-föreläsningar är uppskattade inslag hos alla våra målgrupper, bland annat eftersom det digitala formatet gör det möjligt för fler att ta del av myndighetens arbete och produkter. MFoF närvaro på LinkedIn fortsätter att driva trafik till webbplatsen, liksom kampanjer i andra sociala medier, främst Facebook och Instagram. Vi har även kompletterat analoga media med tydliga hänvisningar till vår webbplats för att erbjuda möjlighet till fördjupning och kompletterande material.

Publiceringar

Under året har en rad publikationer gjorts tillgängliga både direkt på webbplatsen och som nedladdningsbara PDF:er. Bland dessa publikationer märks:

- **en ny handbok**, föreskrifter och allmänna råd kring att utreda och fastställa faderskap eller föräldraskap
- **en vägledning** för kommuner när adopterade söker sitt ursprung

- **en reviderad handbok** om internationell adoption
- **ett kunskapsunderlag** för nya regler kring digital faderskapsbeträffelse och föräldraskapspresumtion
- **en kunskapsportal** för barnkonventionen riktade till familjerättssekreterare och familjerådgivare.

Myndigheten har också ansvarat för att ta fram och publicera statistik om familjerätt, familjerådgivning och internationella adoptioner.

Ett nytt digitalt steg

2021 var också året då myndigheten tog ett strategiskt beslut att helt gå över till digitala publikationer. Främst för att dessa är överlägsna när det gäller uppdateringar och distribution, men också av kostnads- och miljöskäl. Fortfarande finns dock möjligheten att ladda ner och skriva ut materialet från digitala filer (PDF). Myndigheten har också inlett arbetet med att uppdatera och digitalisera äldre publikationer.

Det fortsatta arbetet med webbplatsen och satsningen på digitala produkter ökar också möjligheterna att i än högre grad kunna erbjuda målgruppsanpassad kunskap.

Fler målgrupper

En särskild utmaning under året har varit att nå enskilda individer med relevant information. Tidigare har MFoF:s primära målgrupper nästan uteslutande bestått av yrkesverksamma och beslutsfattare, men sedan 2020 har antalet uppdrag som även innefattar civilsamhället och privatpersoner ökat. Vi har därför påbörjat en översyn av vilka kanaler myndigheten kommunicerar i, samt hur kommunikationen kan utformas så att den blir tillgänglig och relevant även för de nya målgrupperna. Översynen kommer att vara klar under första halvåret 2022.

Intern kommunikation

Som växande myndighet är det också viktigt att fortsätta utveckla goda strukturer för den interna kommunikationen. Myndighetens intranät, som medarbetarna når via såväl dator som mobilapp, innehåller bland annat information gällande anställning, policyer, riktlinjer, rutiner, anvisningar, viktiga nyheter och beslut. Intranätet har också fungerat som något av ett digitalt fika under pandemin när medarbetarna tidvis arbetat hemifrån.

Under året har vi fortsatt att vidareutveckla funktioner och användargränssnitt samt implementerat vårt kvalitetsledningssystem Kvarnen på intranätet så att alla medarbetare enkelt kan nå och använda detta i sitt dagliga arbete.

Media

MFoF har tilldragit sig intresse från massmedia under året. Dagens Nyheter (DN) publicerade under våren den omfattande artikelserien "Barn till varje pris", som innehåller uppgifter om oegentligheter inom internationella adoptioner till Sverige genom tiderna. MFoF:s utredare och framför allt generaldirektör Per Bergling intervjuades vid ett flertal tillfällen.

Som kunskaps- och tillsynsmyndighet vill MFoF vara saklig och transparent, och samtidigt respektfull och förstående för de människor som berättar om förfärliga och upprörande upplevelser. Varje intervju har därför föregåtts av ett omfattande förberedelsearbete. MFoF:s registrar har också lämnat ut en mängd handlingar till journalister och allmänheten inför, under och efter de olika publiceringarna.

Socialminister Lena Hallengren presenterade den 27 oktober ramarna för en stor utredning av internationella adoptioner som ska ledas av professor Anna Singer.

Sakområden

FÖRÄLDRASKAPSSTÖD

Helhetssyn och ny kunskap

Föräldrar har en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Att satsa långsiktigt och strategiskt på stöd i föräldraskap är en förutsättning för en god och jämlik hälsa för alla barn och unga i Sverige.

Som kunskapsmyndighet har MFoF uppgiften att tillgängliggöra aktuell forskning och kunskap till yrkesverksamma och beslutsfattare runt om i landet. Myndigheten har sex personer som bland annat har i uppdrag att tillgängliggöra nya rön och verktyg som hjälper yrkesverksamma att möta utmaningar och förändrade behov.

I kartläggningen av dessa utmaningar har vi god hjälp av de nationella, regionala och lokala nätverk där MFoF är verksam tillsammans med andra myndigheter och aktörer. Länsstyrelsernas samordnare är också viktiga samarbetspartners och våra förlängda armar ut i regioner och kommuner. Genom samma nätverk får vi sedan återkoppling på hur forskning och kunskap har använts i det operativa arbetet.

2018 presenterade regeringen En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. Strategin betonar att barns rättigheter ska stå i centrum, och att föräldraskapsstödet ska bidra till ett jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa.

MFoF har regeringens uppdrag att stödja genomförandet av denna nationella strategi. Vi ska även följa upp föräldraskapsstödet, strategins mål och målområden. I detta arbete prioriterar MFoF följande områden:

- Samla och tillgängliggöra kunskap
- Driva arbetet kring mätning och indikatorer för föräldraskapsstöd
- Erbjuder löpande stöd till regionala stödstrukturer
- Samverka och föra dialog med myndigheter, regioner, kommuner och det civila samhället.

MFoF ser ett allt större intresse och behov hos våra målgrupper av att bygga en stödjande organisation för arbetet med föräldraskapsstöd samt att arbeta mer kunskapsbaserat.

MFoF:s Eva Eurenus och Olof Wretling på myndighetens nationella konferens "Hur kan föräldraskapsstöd bidra till jämlikhet i hälsa?"

Föräldraskapsstöd under 2021

Stödja strategin för stärkt föräldraskapsstöd

2021 är det tredje året som MFoF arbetat med att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd. Under året har vi haft ett extra fokus på jämlikhet i hälsa, där vi belyst hur föräldraskapsstöd kan öka denna jämlikhet. Ett exempel är MFoF:s nationella konferens i december med temat: "Hur kan föräldraskapsstöd bidra till ökad jämlikhet i hälsa?" med över 500 deltagare. Konferensens syfte var att bidra till kunskapsutveckling, kunskapsstöd och inspiration för yrkesverksamma och beslutsfattare och fick ett mycket positivt mottagande.

I samverkan med olika lärosäten har MFoF tagit fram kunskapsmaterial som stöd till yrkesverksamma och beslutsfattare. Tillsammans med Uppsala universitet har vi gjort en litteraturoversikt över vilka faktorer som är viktiga att ha på plats i en stödjande organisation. Till denna litteraturoversikt har vi tagit fram en överskådlig checklista som stöd i kommuners och regioners arbete med att bygga ett långsiktigt och hållbart föräldraskapsstöd. Dessutom har en webbinstruktion spelats in med ett praktiskt exempel. Ett resultat vi kunnat se redan under 2021 är att Region Västmanland, i samverkan mellan länsstyrelse och kommuner, använt denna checklista och utformat en regional plan för ett hållbart föräldraskapsstöd.

MFoF har under 2021 även tagit fram en litteraturoversikt i samverkan med Jönköping University om barnets rättigheter i föräldraskapsstödjande insatser. Eftersom barnkonventionen blev svensk lag 2020 såg vi ett behov av att tydliggöra vad forskningen visar kring barnets rättigheter och hur de synliggörs i föräldraskapsstödjande insatser. Denna litteraturoversikt publicerades i samband med ett webinarium med forskare och utredare på MFoF som introducerade materialet och visade hur det kan användas av yrkesverksamma och beslutsfattare.

Under 2020 tog MFoF i samverkan med SOM-institutet fram en rapport om "Att vara förälder idag". Denna rapport har under 2021 följts upp med fördjupade analyser av materialet samt ytterligare en rapport i samarbete med Myndigheten för delaktighet (MfD). I rapporten har MfD:s egen medborgarpanel (Rivkraft), bestående av

föräldrar med erfarenhet av kognitiva funktionsnedsättningar, svarat på samma enkät som SOM-institutets medborgarpanel. Dessa rapporter är nya i sitt slag och uppskattade av yrkesverksamma som får en bred bas att utgå från gällande vad föräldrar upplever som utmanande, men också hur de helst löser sina problem.

Uppföljning och kvalitetssäkrad mätning är något som yrkesverksamma upplever som svårt och krångligt. Därför har MFoF arbetat med att tillgängliggöra befintliga indikatorer och datakällor, men också visat hur behovsinventering och kartlägningsverktyg kan användas av kommuner och regioner. MFoF har även gett Research Institute of Sweden (RISE) uppdraget att ta fram underlag till vad aktörer behöver för verktyg för att kunna följa upp och mäta sina föräldraskapsstödsinsatser på ett kvalitativt sätt. En rapport publicerades i mars 2021 och i slutet av året kommer RISE, i samverkan med några kommuner och regioner, att ta fram mätverktyg som kommunerna själva ska kunna använda i sin uppföljning och mätning.

För att ge viktig information om mångfalden av föräldraskapsstöd till de yrkesverksamma har MFoF under 2021 publicerat tre filmer där barn berättar hur de tänker att föräldrar behöver stöd. Här berättar också föräldrar som deltagit i föräldraskapsstöd vad de tycker har varit mest värdefullt. I ytterligare en film får vi möta yrkesverksamma i en kommun som berättar om sin samverkan kring att erbjuda föräldrar stöd under barnets hela uppväxt. Alla dessa filmer har visats och spridits via konferenser, nätverksträffar och länsstyrelsernas regionala nätverk.

1300 deltagare på inspirationsdag

I februari 2021 arrangerade MFoF en digital inspirationsdag för aktörer inom föräldraskapsstöd med aktuell kunskap från forskare samt lärande exempel. Intresset var stort, hela 1 300 deltagare. Återkopplingar och kommentarer visade att dagen var mycket uppskattad av deltagarna.

Civilsamhället har många aktörer som erbjuder föräldraskapsstöd. Under året har vi haft en återkommande dialog kring detta stöd med ett flertal av aktörerna samt arrangerat en nationell konferens med speciell inriktning mot denna

sektors behov. Konferensen gav en överblick över det arbete som redan görs och belyste hur vi kan berika varandra i det fortsatta arbetet med brottsförebyggande föräldraskapsstöd.

Under året har vi följt olika aktörers hantering av föräldraskapsstödet under pandemin. Det är oroväckande att många fysiska insatser för föräldraskapsstöd ställts in. Genom rapporter och nätverk med yrkesverksamma har det framkommit att detta påverkar många föräldrar, barn och unga negativt. Samtidigt har många aktörer visat på kreativitet och hittat alternativa lösningar, som att organisera aktiviteter utomhus eller digitalt. Vissa aktörer pekar också på att de genom digitala kanaler kunnat nå grupper av föräldrar som tidigare år varit underrepresenterade, exempelvis pappor och ensamstående föräldrar. MFoF har en viktig roll att följa upp hur de fysiska mötesplatserna startas om igen när pandemin tillåter. Vi kommer också att framhålla vikten av att båda föräldrarna även fortsättningsvis erbjuds föräldraskapsstöd.

Från begränsningar till möjligheter

Pandemin, som fortsatt under hela 2021, har

inneburit att MFoF ersatt fysiska nätverk, konferenser och inspirationsdagar med digitala alternativ. Vi har dock kunnat konstatera att det som först sett ut som begränsningar faktiskt visat sig vara möjligheter. Den nationella konferensen som tidigare samlat ungefär 200 deltagare från ett fåtal kommuner attraherade i sin digitala form hela 800 deltagare från 180 av Sveriges 290 kommuner. Detta är en viktig lärdom.

Nationellt kompetenscenter mot hedersrelaterat våld och förtryck

MFoF har under 2021 haft i uppdrag att bistå länsstyrelsen Östergötland i planeringen av ett nytt kompetenscentrum för hedersrelaterat våld och förtryck (HRV). Vi har deltagit i två myndighetsnätverk samt i enskilda dialoger där vi tydliggjort den efterfrågan av råd och stöd inom HRV-området som vi upplever finns bland yrkesverksamma och beslutsfattare.

Vid våra enskilda samtal med länsstyrelsen Östergötland har vi särskilt lyft föräldraskapsstöd och hur olika aktörer kan arbeta med detta målgruppsinriktat utan att det ska upplevas stigmatiserande. Vi har också pekat på, och fått

Västra Engelbrektsskolan

Jämlikhet för barns hälsa

- Att lyckas i skolan - den största skyddsfaktorn
- Fysisk och psykisk hälsa

Lovisa Liyanage, familjestödjare och Ann-Sofie Keller, rektor vid Västra Engelbrektsskolan i Örebro föreläser om Familjestöd i skolan vid den nationella konferensen "Hur kan föräldraskapsstöd bidra till jämlikhet i hälsa?"

bekräftat, att det saknas kompetens och erfarenhet inom HRV-området bland de som erbjuder föräldraskapsstöd runt om i landet. Vi har därför fört en dialog kring hur vi kan samverka i utbildningsinsatser inom föräldraskapsstöd för att säkerställa en tydlig kompetenshöjning inom HRV-området.

Strategi för psykisk hälsa och suicidprevention

MFoF är en av de 25 myndigheter som hösten 2019 fick uppdraget att ta fram underlag till en kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

En utredare fick under året i uppdrag att genomlysna myndighetens verksamhetsområden i syfte att beskriva den psykiska hälsan hos MFoF:s slutanvändare (barn, unga samt vuxna adopterade) samt analysera myndighetens förutsättningar att påverka skydds- och riskfaktorer för dessa.

Under 2022 kommer MFoFs underlag att sammanföras med andra myndigheters analyser i syfte att kartlägga utvecklingsbehov och ansvarsområden. Förutom de myndighetsgemensamma insatserna kommer MFoF att fortsätta sitt kunskapsarbete med fokus på slutanvändare och deras psykiska hälsa. Vi är övertygade om att det finns goda möjligheter att stärka skyddsfaktorer för psykisk hälsa hos barn, unga och vuxna adopterade.

Förslag till fortsatta insatser

Under året har MFoF också identifierat två förslag till fortsatta insatser som skulle ge ett mer heltäckande stöd i arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention:

- 1) Familjerådgivning: En tydligare kunskapsstyrning och metodutveckling inom området familjerådgivning kan få en nyckelroll i arbetet med att främja och förebygga psykisk ohälsa bland flera olika grupper i samhället.
- 2) Stöd efter adoption: Analysen av adoptionsområdet visade på att MFoF fortsättningsvis inte bör vara ensam aktör när det gäller PAS (stöd efter adoption). I detta arbete behöver – förutom Socialstyrelsen – även Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) delta.

Handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd

MFoF fick i december 2020 ett regeringsuppdrag att ta fram en handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Handlingsplanen syftar till att identifiera och utveckla verkningsfulla och hållbara arbetssätt och samverkansmodeller som ska bidra till att förebygga barns och ungas brottslighet.

MFoF har haft dialogmöten med berörda myndigheter, organisationer och forskare för att identifiera nödvändiga beståndsdelar i en kommande handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Kunskaper och erfarenheter har här inhämtats från Barnombudsmannen, Brottsförebyggande rådet, Delegationen mot segregation, Folkhälsomyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen i Östergötlands län, Myndigheten till stöd för trosamfund, Statens skolverk och Socialstyrelsen. Dialogmöten har även hållits med Polismyndigheten och representanter från civilsamhället.

Det är viktigt att poängtera att även om föräldraskapsstöd är MFoF:s fokus, behövs många fler komponenter i det brottsförebyggande arbetet.

Insamling av kunskap samt arbetssätt och metoder

MFoF har varit aktiva i en rad nätverk för att samla in kunskap som kan vara relevant i uppdraget kring ett brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Några av dessa nätverk är:

- Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF). Denna förening prioriterar tidiga kunskapshöjande och stödjande insatser för att nå alla i ett föräldraskap.
- Tidiga samordnade insatser (TSI). Skolverkets och Socialstyrelsens nätverk som bland annat arbetar med tidiga, brottsförebyggande insatser bland barn och unga i socialt utsatta områden i fem kommuner.
- Folkhälsomyndighetens (FOHM) myndighetsnätverk för frågor inom alkohol, narkotika, doping och tobak, där numer även spel om pengar ingår (ANDTS).
- Jämställdhetsmyndighetens våldsförebyggande arbete, där MFoF samverkar genom dialoger kring mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld samt våld bland unga.
- Folkhälsomyndighetens nätverk med fokus på psykisk ohälsa, i synnerhet bland unga.

MFoF har även utökat sin egen referensgrupp av forskare inom föräldraskapsstöd och fört dialog med forskare inom brottsförebyggande arbete. Vi har också samverkat med Linnéuniversitetet som sammanställer internationell och nationell forskning samt praktik inom föräldraskapsstöd som bedöms ha förebyggande effekter avseende ungdomskriminalitet.

Genomförda insatser för att skapa handlingsplanen

MFoF:s utredare har vid ett flertal tillfällen deltagit i regionala konferenser kring arbete med preventionsfrågor med koppling till föräldraskapsstöd. Vi har haft möten med andra myndigheter och professionsnätverk (mödra- och barnhälsovård, skola, socialtjänst), samt anordnat en nationell konferens för det civila samhället. MFoF har även presenterat ett underlag inom brottsförebyggande föräldraskapsstöd på Trygghetsberedningens expertmöte, den parlamentariskt sammansatta kommitté som arbetar med underlag till en kunskapsbaserad och brett förankrad kriminalpolitik.

Under november månad besökte arbetsgruppens

utredare olika aktörer i de delar av Stockholm, Göteborg och Örebro som av polis eller socialtjänst betraktas som särskilt utsatta områden. Syftet var att på plats etablera samarbeten för att kunna identifiera hur metoder, arbetssätt och kunskap kan spridas, användas och utvärderas. Dessutom var det viktigt att kunna kartlägga i vilken utsträckning föräldraskapsstöd faktiskt når områden med socioekonomiska utmaningar samt om stödet motsvarar de behov och förväntningar som finns.

MFoF har svarat på remissen "Kommuner mot brott" där förslaget på handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd lyfter fram MFoF:s arbete med ett stärkt stöd i föräldraskapet. Förslaget identifierar också myndigheten som en viktig part i samverkan för att skapa en trygg och bra uppväxt för unga.

MFoF ska redovisa handlingsplanen för brottsförebyggande föräldraskapsstöd senast den 31 januari 2022.

Stödja förnyad ANDTS-strategi

MFoF har deltagit i Folkhälsomyndighetens (FOHM) myndighetsnätverk avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar (ANDTS). MFoF har även medverkat i hearings arrangerade av Socialdepartementet och Folkhälsomyndigheten om det fortsatta ANDTS-arbetet.

MFoF erfar att det i nuläget inte kommer att tas fram en ny strategi inom ANDTS. FOHM och Socialstyrelsen har istället fått uppdraget att tillsammans bedriva ett strategiskt arbete på nationell nivå. MFoF:s avsikt är därför att integrera och prioritera föräldraskapsstödet i det fortsatta ANDTS-arbetet i myndighetsnätverket. Tillsammans kan vi tillhandahålla kunskap till berörda professioner. Vi behöver även öka medvetenheten om viktiga skyddsfaktorer för barn hos alla som ingår i ett föräldraskap. Detta är särskilt viktigt i relation till familjer där det finns riskfaktorer med koppling till ANDTS.

Fokus på hela familjen

Det är vanligt att insatser till vuxna med risk- eller missbruk av ANDTS ges alltför isolerat, det vill säga utan att ta hänsyn till de barn som finns i de vuxnas närhet. MFoF menar att insatser bör ta sin utgångspunkt i hela familjen och även inkludera andra viktiga vuxna i barns liv. Ett bra

exempel är den så kallade Skellefteåmodellen eller SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken) där det finns en tydlig inriktning på hela familjen, inte bara på den vuxne som begår själva trafikförseelsen.

MFoF fortsätter att lyfta fram arbetet med att stärka mödra- och barnhälsovården i det förebyggande arbetet med koppling till föräldraskapsstöd. Det handlar om att redan under graviditeten, eller tidigt efter barnets födsel, hålla enskilda samtal med föräldrar om deras hälsa för att tidigt upptäcka risker eller missbruk.

Föräldrar till tonåringar behöver stöd

Slutligen har vi understrukt att stöd i föräldraskap inom ANDTS behöver bygga på ett förebyggande, familjecentrerat arbetssätt och tillgängliggöras för olika grupper. MFoF medverkade på landets största konferens inom ANDTS,

Förebygg.nu, där fokus låg på föräldraskap till tonåringar. Här lyfte MFoF fram vikten av att alla i ett föräldraskap involveras för att skapa trygghet, dialog och tydlighet under tonårstiden. Länsstyrelsernas samordning inom föräldraskapsstöd och MFoF har enats om prioriteringar för att integrera föräldraskapsstödet i ett ANDTS-strategiskt arbete.

Uppdrag att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i hederskontext.

I slutet av november 2021 mottog MFoF ett regeringsuppdrag om stärkt systematiskt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet med uppdraget har påbörjats, ska delredovisas i april 2023 och slutredovisas i mars 2025.

Regeringsuppdrag där andra är huvudansvariga

Förebygga könsstympning

Regeringsuppdrag A2021/01029. Myndigheten medverkar i ett uppdrag där Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Socialstyrelsen, Migrationsverket med flera ska förebygga och bekämpa könsstympning av flickor och kvinnor. MFoF kommer att bidra med synpunkter i samband med genomförandet av insatser.

I regeringsuppdrag S2021/03118(delvis) har Socialstyrelsen fått uppdraget att stärka och utveckla stödet till såväl barn som anhöriga. MFoF har deltagit vid ett dialogmöte under året och fortsatt gemensamt arbete finns planerat för 2022.

Förhindra våld mot barn

Regeringsuppdrag A2020/02446. Barnombudsmannen har fått uppdraget att utarbeta en landrapport om Sveriges arbete mot våld mot barn. I uppdraget ska Barnombudsmannen föra dialog med bland andra MFoF. MFoF har under året deltagit och lämnat synpunkter vid samrådsmöten.

Förhindra hedersrelaterat våld

Skolverket har huvuduppdraget att stärka det systematiska arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom skolväsendet. MFoF medverkar genom dialog med Skolverket.

Pornografis inverkan på barn och unga

Barnombudsmannen har uppdraget att utreda pornografis inverkan på barn och unga. MFoF har deltagit vid tre dialogtillfällen kring dessa frågor.

Remissvar

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34).

MFoF har besvarat remissen Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34). Remissen besvarades 29 september 2021.

MFoF instämmer med förslaget att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att meddela föreskrifter om hälso- och sjukvårdens arbete för att främja hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga i enlighet med det föreslagna bemyndigandet. När det gäller den föreslagna regleringen av föräldraskapsstöd anser MFoF att rätten till föräldraskapsstöd under hela uppväxten tydligt bör regleras.

MFoF instämmer i utredningens förslag att ett nationellt hälsovårdsprogram för hälsofrämjande och förebyggande insatser riktade till barn och unga under hela uppväxttiden bör tas fram. MFoF anser dock att även barn- och ungdomstandvård bör ingå i hälsovårdsprogrammet, samt att elevhälsans medicinska insatser bör samlas under ett regionalt huvudmannaskap. För att lyckas med implementeringen av detta program förordar MFoF en modell där regionen bär ansvaret för all hälsouppföljning av barn och unga med tillhörande föräldraskapsstöd. Detta för att främja samverkan och eliminera risken för fragmenterade insatser.

MFoF ska lämna svar på utredningens slutbetänkande senast den 4 februari 2022.

MFoF ingår i ett samverkansuppdrag mellan vård, socialtjänst och tandvård med utgångspunkt från förslagen i utredningen (SOU 2021:34). Socialstyrelsens uppdrag är att genomföra en förstudie avseende ett nationellt hälsovårdsprogram för barn och unga (S2021_06171) som ska inkludera hälsofrämjande och förebyggande insatser (och omfatta hela primärvården, inklusive mödra- och barnhälsovård, ungdomsmottagningarna och elevhälsans medicinska insatser). Detta ska delredovisas 31 mars och slutredovisas 31 oktober 2022.

Remissvar Kommuner mot brott (SOU 2021:49)

MFoF har svarat på remissen Kommuner mot brott (SOU 2021:49). MFoF instämmer att det behövs en ny lag för att åstadkomma en hållbar utveckling och skapa ett helhetsperspektiv. Myndigheten anser också att sådan lagstiftning kan stärka jämlikheten över landet och främja effektiviteten i samhällets samlade brottsförebyggande arbete. MFoF påtar i remissvaret att föräldraskapsstöd tydligare behöver lyftas fram som en del i kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet, samt att barn och unga behöver göras delaktiga i kartläggningar och handlingsplaner.

*"Nej det var inte så lätt som
vuxenvärlden sa. Men nu vill
dom iallafall fatta. Försökte.
Och det kändes bättre."*

FAMILJERÅDGIVNING

Vägledning i vardagen och avstamp för framtiden

Svårigheter i familjerelationer och konfliktfyllda separationer kan leda till livskriser och ohälsa för alla berörda. Därför är det viktigt att alla kommuner tillhandahåller familjerådgivning. Rådgivningen kan avse stöd och hjälp till par och andra med samlevnadsproblem. Fokus är ofta par och individers nära relationer och livssituation. Det kan handla om par som vill förbättra sin relation och fortsätta leva tillsammans eller par där en eller båda vill separera. Det kan också handla om kvardröjande problem efter en separation eller behov av hjälp och stöd i föräldraskapet.

En utmaning är att kunna ge råd i god tid och till alla som behöver, och oavsett var i Sverige behovet finns. En annan utmaning är att rådgivarna ska ha tillgång till rätt kunskap och metodstöd för att rådgivningen ska kunna hålla en jämn och hög kvalitet.

MFoF:s uppdrag är att stödja kommunerna i detta familjerådgivningsarbete. Under året har fyra medarbetare haft ett speciellt ansvar att bland annat sammanställa och tillgängliggöra kunskap och vägledning, samt besvara frågor från yrkesverksamma familjerådgivare.

MFoF har sammanställt ett nytt vägledningmaterial som hjälper landets familjerådgivningar att ge stöd och hjälp till par och andra med samlevnadsproblem.

Familjerådgivning under 2021

Kartläggning av familjerådgivningarnas organisation och arbetssätt

För att få en rättvisande bild av familjerådgivningarnas organisation och arbetssätt i Sveriges kommuner genomförde MFoF under hösten 2020 en enkätundersökning. Resultatet presenterades i början på 2021 på MFoF:s webbplats och visar på förhållandevis stora skillnader i organisation och arbetssätt över landet. Detta har väckt intresse och skapat dialog med yrkesverksamma, huvudmän och journalister. Resultatet ligger till grund för MFoF:s fortsatta arbete med att säkerställa ett relevant och effektivt stöd till kommunerna.

Nytt vägledningsmaterial

MFoF har under hösten 2021 färdigställt ett vägledningsmaterial vilket fungerar som ett juridiskt och metodologiskt stöd för landets familjerådgivningar. Under november har materialet gått ut på remiss till ett antal kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Vägledningen kommer att ersätta ett tidigare meddelandeblad från Socialstyrelsen. Publiceringen kommer ske via MFoF:s webbplats och vägledningen blir del i myndighetens styrning genom kunskap. Materialet kommer uppdateras löpande för att möta nya behov bland rådgivare och andra yrkesverksamma.

Nationella studiedagar

Sveriges kommunala familjerådgivares nationella konferens i Östersund hölls i november. MFoF var inbjuden för att ge en omfattande genomgång av det nya vägledningsmaterialet, som bland annat ger vägledning kring barns delaktighet i enlighet med barnkonventionen och börjar definiera vad som bör ingå i områdets metodik. Evenemanget samlade ungefär 130 familjerådgivare och intresset för MFoF:s föreläsning var stort med många frågor och synpunkter från landets familjerådgivare. Vid konferensen fick MFoF även tillfälle till särskild dialog med styrelsen för KFR. Önskemål framfördes att myndigheten återkommande ska närvara vid dessa konferenser.

Underlag för strategiskt arbete 2022 - 2025

Under november och december 2021 utarbetade myndigheten ett underlag för strategiskt arbete inom familjerådgivningsområdet. Målsättningen är att påbörja ett kunskapsarbete för familjerådgivningen 2022 med en plan och målsättningar som sträcker sig fram till och med 2025. Många utvecklingsmöjligheter har identifierats och planen kommer att centreras kring de samhällsrelaterade intresser som bedöms vara kopplade till familjerådgivning.

Statistik, familjerådgivning

MFoF har publicerat officiell statistik för kommunal familjerådgivning i Sverige enligt 2021 års publiceringsplan. Statistiken bygger på svar på MFoF:s årliga enkät. Alla kommuner utom tre har besvarat enkäten.

Under 2020 pågick 36 783 ärenden inom den kommunala familjerådgivningen, vilket är en viss minskning jämfört med 2019. Detta motsvarar 6 ärenden per 1 000 invånare i åldern 18 - 69 år. Denna nivå har varit förhållandevis konstant sedan 2015. Minskningen kan förklaras av den pandemi som också Sverige drabbats av under verksamhetsåret.

Under 2020 besökte totalt 65 826 personer i åldrarna 18–69 år den kommunala familjerådgivningen. Detta motsvarar 10 personer per 1 000 invånare och är en minskning jämfört med år 2019.

Under 2020 berördes totalt 43 135 barn i åldern 0–17 år av ärenden som påbörjades under året. Detta motsvarar 20 barn per 1 000 invånare och är det lägsta antalet sedan år 2011.

För att förenkla, effektivisera och kvalitetssäkra myndighetens arbete med den officiella statistiken har MFoF under 2020 tecknat avtal med Statistiska Centralbyrån (SCB) om att SCB ska ombesörja insamling av data på den kommunala familjerådgivningens område.

Informationsportal om barnkonventionen

Under 2021 har MFoF haft ett regeringsuppdrag att ta fram och sprida ett informationsmaterial för att öka kunskapen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter och särskilt dess fyra grundprinciper som vägleder hur övriga konventionens artiklar ska tolkas:

- Barns grundläggande rättigheter och lika värde (artikel 2)
- Bedömningen av barnets bästa (artikel 3)
- Barns rätt att överleva, leva och utvecklas (artikel 6)
- Barnets rätt att få komma till tals (artikel 12)

För att göra detta material så lättillgängligt och aktuellt som möjligt har MFoF skapat en kunskapsportal på sin webbplats där informationen finns samlad. Portalen innehåller också länkar, videor och information från andra svenska källor och aktörer.

MFoF hoppas att portalen ska inspirera och underlätta för familjerättssekreterare och familjerådgivare runt om i landet att i högre grad inkludera barnkonventionen i sitt dagliga arbete. Traditionellt har familjerådgivningen vänt sig till vuxna, medan barns deltagande varit undantag. MFoF anser därför att ett fortsatt informationsarbete behövs för att barn i högre utsträckning ska delta i familjerådgivning.

MFoF har sammanställt en kunskapsportal med information kring barnkonventionens fyra huvudprinciper som finns tillgänglig på: mfof.se/barnkonventionen

*"Värst var tystnaden, att inte ens veta
hur hon reagerat. Men nu skulle vi
iallafall träffas ..."*

FAMILJERÄTT

Nytt stöd och ny lagstiftning

Familjerätt är den del av civilrätten som reglerar familjens rättsställning och familjemedlemmars inbördes rättigheter och skyldigheter. Svensk familjerätt omfattar frågor om äktenskap och samboende, förhållandet mellan föräldrar och barn samt arvsrätt.

Självaste ordet familjerätt är – förutom benämningen på själva rättsområdet – även namnet på den enhet inom socialtjänsten hos många kommuner där dessa rättsliga frågor tas upp och bearbetas, exempelvis vid frågor kring vårdnad av barn.

Alla som behöver hjälp av socialtjänstens familjerätt ska få bedömningar på lika grunder.

MFoF tar därför fram föreskrifter (bindande regler) och allmänna råd som beskriver hur lagar och regler ska förstås och tillämpas. Ett exempel är de handböcker som ger stöd till yrkesverksamma och beslutsfattare. Dessa handböcker är ofta verksamhetsspecifika och tar upp relevant lagstiftning, förarbeten, rättsfall, JO-uttalanden och kunskap baserad på forskning och erfarenhet. Sex medarbetare på myndigheten arbetar med sådana föreskrifter och råd samt med att bland annat sammanställa och sprida kunskap, statistik och vägledning till yrkesverksamma och deras yrkesorganisationer.

Ulrika Renström och Anna Axelsson höll i myndighetens presentation vid Familjerättsassocionernas Riksförenings digitala konferens den 18 mars.

Familjerätt under 2021

Med anledning av ny lagstiftning och samhällsutvecklingen i övrigt har MFoF under året reviderat och kungjort nya föreskrifter och allmänna råd om socialnämndens utredning och fastställande av faderskap eller föräldraskap samt om socialnämndens utredning när barn har kommit till genom assisterad befruktning av ensamstående (HSLF-FS 2021:64). I samband med detta har myndigheten även tagit fram ett helt nytt protokoll för utredning av faderskap och föräldraskap. Det nya protokollet ersätter samtliga tidigare protokoll inom området, vilket eliminerar risken för att fel protokoll används vid utredningar. Protokollet är även anpassat till fall där barn tillkommit genom assisterade befruktning i utlandet eller där en eller båda föräldrarna har ändrat könstillhörighet.

Målet med dessa föreskrifter, allmänna råd och enhetliga protokoll är att underlätta familjerättsens arbete, främja likabehandling och möjliggöra en enhetlig tillämning av de bestämmelser som reglerar socialnämndens utredningar.

Vid behov av ny vårdnadshavare

För att främja rättssäkra utredningar vid behov av ny vårdnadshavare har MFoF under året påbörjat arbetet med att revidera allmänna råd om socialnämndens ansvar inom detta område (HSLF-FS 2017:47). Revideringsarbetet har inletts bland annat mot bakgrund av ny lagstiftning. I arbetet ingår också att se över innehåll och struktur. Arbeta förväntas bli klart första kvartalet 2022.

Handbok vid ny vårdnadshavare

MFoF har även påbörjat revidering och omarbeting av handboken "Om barnet behöver ny vårdnadshavare". Denna handbok kompletterar de allmänna råden och är ett praktiskt stöd för regeltillämpare inom socialtjänsten. Handboken uppdateras för att överensstämma med aktuell lagstiftning och de reviderade allmänna råden. Under året har nya bestämmelser införts i föräldrabalken för att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen och stärka skyddet för barn som riskerar att råka illa ut. Bland annat finns nu regler som innebär att en domstol i vissa situationer kan flytta vårdnaden om ett barn till en tillfällig vårdnadshavare vid väldigt allvarliga familjeincidenter.

Ny lagstiftning har också antagits för att skapa bättre förutsättningar, stabilitet och trygghet för placerade barn.

Familjerättsfrågor under pandemin

Antalet frågor kring familjerätt fortsätter att öka. Under 2021 har 684 ärenden med familjerättsfrågor inkommit från kommuner och myndigheter. Från allmänheten har det inkommit 142 ärenden. Frågorna har bland annat handlat om lag och regleringar, metoder, myndighetens ställningstaganden och officiell statistik. Många frågor har gällt lagändringarna som syftar till att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen som började gälla 1 juli 2021, lagen om informationssamtal som träder i kraft 1 januari 2022 samt de intyg som socialnämnden ska lämna i samband med dessa samtal. Ett stort antal frågor har också rört U-protokollet vid utredningar av faderskap och föräldraskap som infördes 1 oktober.

Det digitala ärendehanteringssystem som myndigheten införde 2020 gör det enklare att följa frågor som inkommer till myndigheten. Frågorna varierar i komplexitet. Återkommande frågeställningar besvaras oftast inom tre arbetsdagar, medan andra frågor kräver utredning och tar längre tid att besvara.

Det förekommer att myndigheten måste avböja att svara, bland annat när hjälp efterfrågas i bedömningen av enskilda ärenden eller önskemål om stöd för avsteg från allmänna råd. Bland frågeställningarna finns också sådana som rör angelägenheter som inte uppenbart omfattas av myndighetsuppdraget, exempelvis om kommuners organisation, arbetsprocesser, sekretess och möjligheter till fortbildning.

MFoF konstaterar också att de allmänna råden från Folkhälsomyndigheten när det gäller restriktivitet i personliga kontakter har påverkat handlägningsförfarandet inom samtliga familjerättsområden som kommunerna ansvarar för.

FAQ på webbplatsen

För att snabbare kunna ge svar på vanliga frågor och frigöra tid för utredarna för mer komplexa frågeställningar har MFoF skapat en så kallad FAQ-funktion på myndighetens webbplats där vanliga frågor och svar finns tillgängliga. Innehållet uppdateras kontinuerligt för att stämma överens med gällande rätt och yrkesverksammas varierande kunskapsbehov. FAQ-funktionen gör det också möjligt för såväl MFoF som andra intressenter att bilda sig en uppfattning om vilka frågor som professionen faktiskt upplever som svåra idag, liksom om nya rättsliga och praktiska problemområden.

Handbok om fastställande av faderskap och föräldraskap

MFoF har under 2021 genomfört en större revidering och omarbetning av handboken "Att fastställa faderskap" för att säkerställa att den överensstämmer med aktuell lagstiftning. Bland annat innehåller den reviderade handboken nya kapitel om hemvistbedömning, utredning av föräldraskap och utredning vid surrogatarrangemang. Handboken finns tillgänglig i digitalt format på MFoF:s webbplats. Det är även möjligt att beställa den i tryckt format från webbplatsen.

Den nya lagstiftning som träder i kraft den 1 januari 2022 har medfört att en ytterligare revidering av handboken redan påbörjats. Bland annat ska tillämpningen nya regler om föräldraskapspresumtion, digitala bekräftelser och bestämmelser som rör personer som ändrat könsidentitet förklaras.

Hjälpmedel för enklare beräkning av konceptionstid

I den tryckta versionen av den tidigare handboken ("Att fastställa faderskap") från Socialstyrelsen fanns en "snurra" för manuell beräkning av konceptionstid. Konceptionstidsintervallet är en viktig uppgift vid utredning av faderskap och föräldraskap eftersom det anger under vilken period barnet har tillkommit.

Till den nya handboken har MFoF valt att modernisera och förenkla beräkningen av konceptionstiden. Därför har MFoF tagit fram tre olika digitala verktyg för beräkning av konceptionstid, via dator eller mobiltelefon. Alla tre verktygen finns tillgängliga på myndighetens webbplats (mfof.se/konception). Mätverktygen har fått mycket god

respons från användarna. Även Skatteverket har visat intresse för de digitala hjälpmedlen inför arbetet med e-tjänsten digitala bekräftelser.

Regeringsuppdrag – Stärkt samverkan

MFoF fick 2018 i uppdrag att analysera kommuners behov av stöd och förutsättningar för samverkan samt identifiera framgångsfaktorer i familjerättsliga ärenden (S2014/03297/FST och S2018/04676/FST, delvis). Myndigheten har under 2021 sammanställt och analyserat resultaten från den kartläggning som gjordes 2020. Analysen visar att familjerättsverksamheternas behov av stöd för samverkan är stora och att det är nödvändigt med ett sammanhållet stöd på nationell nivå för att möjliggöra ett hållbart och långsiktigt samverkansarbete. Resultatet presenteras i rapporten "Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden" som finns publicerad på myndighetens webbplats.

Utbildningsmaterial för samarbetssamtal

I rapporten "Samarbetssamtal – Kartläggning av föräldrars och samtalsledares erfarenheter" från 2016 konstaterade MFoF att många samtalsledare saknar relevant vidareutbildning för samarbetssamtal och att det är ovanligt att samtalsledaren har kontakt med barnet inom ramen för samarbetssamtal.

Mot denna bakgrund åtog sig MFoF att ta fram en kunskapsbaserad och evidensbaserad grundutbildning som alla samtalsledare ska kunna genomgå innan de leder samarbetssamtal. Detta utbildningsmaterial färdigställdes under 2021 och publiceras på myndighetens webbplats i januari 2022. Utbildningen är digital, kostnadsfri och kan genomföras vid valfri tidpunkt och i egen takt.

Informationssamtal för stärkt barnrättsperspektiv

För att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen och skapa bättre förutsättningar för föräldrar att nå samförståndslösningar införs en lag om informationssamtal från 1 januari 2022. Från 1 mars 2022 införs dessutom krav på att föräldrar ska ha deltagit i informationssamtal innan de inleder en tvist i domstol om vårdnad, boende och umgänge.

Inför denna lagändring fick MFoF i uppdrag av regeringen att ta fram ett kunskapsstöd kring

informationssamtal. I uppdraget ingick att ta fram föreskrifter och allmänna råd om samtalsledarens kompetens, samtalens innehåll och det samtalsintyg som föräldrarna får efter genomfört informationssamtal. Materialet ska säkerställa god kunskap och kompetens hos socialnämnderna i arbetet med informationssamtal. Dessutom är målet att underlätta en likartad tillämpning av ordningen med informationssamtal över hela landet. Intresset för det kommande materialet har varit stort och MFoF har därför, parallellt med framtagandet av kunskapsstödet, publicerat en informationssida med grundläggande information om den kommande lagändringen.

Nya familjerättsliga bestämmelser

I november fick MFoF regeringens uppdrag att ta fram och sprida information till föräldrar och blivande föräldrar om de nya bestämmelser om föräldraskapspresumtion och digital bekräftelse av föräldraskap som träder i kraft 1 januari 2022. Informationsuppdraget omfattade dels att nå yrkesverksamma och dels privatpersoner i egen- skap av föräldrar eller blivande föräldrar. Förutom informationssidor för digital bekräftelse respektive föräldraskapspresumtion har MFoF, i samråd med RFSL, Skatteverket och kontakter med kommuner och regioner, tagit fram en kanalstrategi för att nå ut med informationskampanjen till alla identifierade målgrupper. För att nå privatpersoner användes bland annat annonser i sociala media i syfte att väcka nyfikenhet för de nya bestämmelserna och ge möjlighet till fördjupad information på mfof.se. Såväl statistik som kommentarer visar att informationskampanjen varit mycket uppskattad. Trafiken till MFoF:s webbplats mångdubblades under kampanjperioden.

Statistik, familjerätt

MFoF har publicerat offentlig statistik för familjerätt enligt 2021 års publiceringsplan. Statistiken baseras på kommunernas svar i den enkät som MFoF årligen skickar ut via SCB. Noteras bör att 14 kommuner valt att inte svara på enkäten. Föregående år var det 20 kommuner som inte svarade.

Statistiken avseende år 2020 visar bland annat att antal barn som berörs av samarbetssamtal har fortsatt att minska, likaså antalet medgivandeutredningar. Antal verkställda beslut om umgängesstöd var också något lägre än det föregående året medan antal barn som berörs av

upplysningar och utredningar om vårdnad, boende och umgänge har fortsatt att öka.

Det är svårt att dra några slutsatser om huruvida covid-19 har påverkat 2020 års statistikuppgifter. Några kommuner som sett en ökning eller minskning av antal ärenden har kommenterat att pandemin kan haft en bidragande effekt.

Översyn och fortsatt dialog

Under 2021 har samtliga statistikansvariga myndigheter genomfört en översyn av statistikområden i syfte att bland annat identifiera och utreda eventuella överlappningar. MFoF har tillsammans med Socialstyrelsen tittat närmare på myndigheternas respektive statistikområden och bedömt att det inte föreligger några behov av förändring. Myndigheterna har dock understrukit vikten av fortsatt dialog, inte minst inom området nationella adoptioner där Socialstyrelsen är kunskapsmyndighet medan MFoF har ansvaret att tillgängliggöra viss statistik.

Under 2021 har MFoF även besvarat ett antal remisser från SCB avseende den officiella statistiken, däribland remisserna Utvärdering av den officiella statistikens kvalitet, Förslag till ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och Riktlinjer för att tillgängliggöra Sveriges officiella statistik.

MFoF:s grundutbildning för ledare av samarbetssamtal publicerades på MFoF:s webbsida i januari 2022.

INTERNATIONELLA ADOPTIONER

Kunskapsförmedling, tillsyn och stöd

En internationell adoption är en lång resa för både barn och föräldrar. Adoption skapar livslånga familjeband och förändrar barnets hela livssituation. I varje steg av adoptionsprocessen måste därför barnets bästa stå i fokus.

MFoF prövar svenska adoptionsorganisationers ansökningar om att få arbeta med internationell adoptionsförmedling i Sverige och i de länder varifrån adoption ska ske. Det är endast organisationer som har auktorisation av MFoF som får förmedla internationella adoptioner. För att få sådan auktorisation krävs att:

- organisationens huvudsakliga syfte är att förmedla internationella adoptioner.
- det står klart att organisationen kommer att förmedla adoptioner på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt, utan vinstintresse och med barnets bästa som främsta riktmärke.
- organisationen har en styrelse och revisorer samt stadgar som innebär att organisationen är öppen.

Utöver sverigeauktoriseringen måste organisationen även ha en auktorisation för varje land som de vill förmedla adoptioner från. Utlandsauktorisering ges för högst två år, medan sverigeauktorisering ges för högst fem år. En auktorisation kan dessutom återkallas om det visar sig att organisation inte längre uppfyller villkoren eller de krav som anges i lagen om internationell adoptionsförmedling (1997:192).

I MFoF:s uppdrag ingår också tillsyn av de auktoriserade organisationernas verksamhet samt att följa den internationella utvecklingen på området. Det innebär bland annat att myndigheten övervakar att organisationernas verksamhet bedrivs enligt lag och efter principen om barnets bästa. Myndigheten prövar dessutom ärenden om enskild adoption, utfärdar intyg enligt artikel 23 i Haagkonventionen, godkänner utländska adoptionsbeslut med mera.

Som kunskapsmyndighet inom området internationella adoptioner genomför MFoF olika aktiviteter och producerar material för att öka kunskapen hos kommuner i frågor som rör socialnämndernas familjerättsliga ärenden om föräldraförberedelse, medgivandeutredning samt stöd till barn och föräldrar vid internationell adoption. Myndigheten samordnar även den föräldrautbildning som kommunen ska anvisa inför adoption. Sju medarbetare på myndigheten har ett speciellt fokus på adoptionsfrågor.

Internationella adoptioner under 2021

Under 2021 genomfördes 118 internationella adoptioner till Sverige via svenska adoptionsorganisationer jämfört med 92 adoptioner under 2020, 170 adoptioner under 2019 och 190 adoptioner år 2018. Trenden är densamma över hela världen – antalet internationella adoptioner minskar.

Coronapandemin har också påverkat antalet genomförda adoptioner. Myndigheterna i ursprungsländerna har inte kunnat arbeta som vanligt och familjer som matchats med barn har inte kunnat resa för att hämta barnen. Pandemins fortsatta påverkan på de svenska adoptionsorganisationernas verksamheten är fortfarande svår att överblicka.

Ansträngt för adoptionsorganisationerna

För de svenska adoptionsorganisationerna innebär färre förmedlade adoptioner minskade intäkter, vilket i sin tur gjort det nödvändigt att se över sina verksamhets-, personal- och lokalkostnader. Samtidigt upplever organisationerna att förmedlingsverksamheten idag är mer komplicerad än tidigare, bland annat för att barnen ofta är äldre och har funktionsnedsättningar eller andra särskilda behov och därför kräver mer resurser. Flera organisationer uttrycker därför oro över sin ekonomiska situation.

Även för kommunerna innebär minskade adoptioner ett ansträngt läge. Med mer begränsade resurser blir väntetiderna för föräldrautbildning längre och det blir svårare att tillhandahålla olika former av stöd efter adoption.

De tre ideella organisationer som haft auktorisation för internationella adoptioner i Sverige – Adoptionscentrum, Barnen Framför Allt Adoptioner och Barnens Vänner internationell adoptionsförening – har under 2021 ansökt om, och beviljats, förnyad auktorisation. Barnens Vänner internationell adoptionsförening beslutade under året att påbörja en avvecklingsprocess för organisationen. För att organisationen ska få möjlighet att genomföra en hållbar och rättssäker avveckling av förmedlingsverksamheten har auktorisation beviljats för tiden 1 januari 2022 – 31 december 2022. De villkor som MFoF beslutade om den 19 april 2021 har knutits till de nya besluten om auktorisation (se rubriken "Nya villkor för auktorisation").

De tre svenska organisationerna har under 2021 haft auktorisation att arbeta med adoptionsförmedling i 18 länder (se tabell på sid 36). Samtliga dessa länder är anslutna till FN:s barnkonvention. 16 länder är även anslutna till 1993 års Haagkonvention. Även dessa auktorisationer gick ut vid årsskiftet och organisationerna har ansökt om förnyad auktorisation att arbeta med adoptionsförmedling i länderna i tabellen på sidan 36, förutom för Hongkong, Litauen och Zambia.

Nya villkor för auktorisation

MFoF har under året sett över de villkor och villkorsbilagor som kopplas till beslut om auktorisation för adoptionsförmedling. De nya villkoren beslutades den 19 april 2021 och gäller för kommande beslut om auktorisation. Det är främst kraven på organisationernas rapportering till myndigheten som har tydliggjorts, bland annat

Anlända per organisation

Organisation	Flickor	Pojkar	Alla
Adoptionscentrum	23	58	81
Barnen Framför Allt – Adoptioner	14	13	27
Barnens Vänner	3	7	10
Totalt	40	78	118

skyldighet att visa att organisationen har ekonomiska medel för avveckling av verksamheten samt krav på att årligen lämna in en avvecklingsplan till myndigheten.

MFoF har också identifierat ett behov att förtydliga hur utlämnanden av adopterades handlingar ska hanteras av organisationerna, eftersom organisationerna fortfarande upplever att det finns svårigheter kopplat till denna hantering.

MFoF har tagit fram nya ansökningsblanketter för såväl sverigeauktorisering som utlandsauktorisering. När det gäller blanketten för utlandsauktorisering framgår tydligare att organisationen ska bedöma och analysera de problem och risker som kan finnas i olika delar av adoptionsprocessen i ursprungsländerna.

Tillsynsarbetet under pandemin

MFoF genomför normalt sett resor till adoptionsorganisationernas samarbetsländer. Syftet är främst att utöva tillsyn över organisationernas arbete i respektive land. På grund av den rådande pandemin har det under 2021 inte varit aktuellt att genomföra några tillsynsresor. Myndighetens tillsynsarbete har istället skett genom en fortlöpande granskning av adoptionsorganisationernas rapportering samt genom uppföljning av uppgifter från enskilda. Förhoppningen är att tillsynsresorna ska kunna återupptas under 2022.

I slutet av året genomfördes besök hos de svenska auktoriserade adoptionsorganisationerna. Vid dessa besök följde myndigheten upp frågor av särskilt intresse, inspekterade arkiven

Auktoriserade länder för adoptionsförmedling

	Anslutna till barnkonventionen	Ansluta till Haagkonventionen	Adoptionscentrum	Barnen Framför Allt – adoptioner	Barnens Vänner	Kommentar
Colombia	Ja	Ja	✓			
Filippinerna	Ja	Ja	✓			
Hongkong	Ja	Ja			✓	
Indien	Ja	Ja	✓	✓		
Kina	Ja	Ja	✓			Auktorisation gäller endast avslutande av pågående adoptioner
Lesotho	Ja	Ja	✓			
Litauen	Ja	Ja		✓		
Madagaskar	Ja	Ja	✓			
Panama	Ja	Ja	✓			
Serbien	Ja	Ja	✓			
Sydafrika	Ja	Ja	✓			
Sydkorea	Ja	Nej	✓			
Taiwan	Ja	Nej	✓	✓	✓	
Thailand	Ja	Ja	✓	✓		
Tjeckien	Ja	Ja		✓		
Ungern	Ja	Ja		✓		
Vietnam	Ja	Ja	✓			
Zambia	Ja	Ja	✓			

och granskade akter. Aktgranskningen bestod i att samtliga avslutade adoptionsärenden från det första halvåret 2021 gicks igenom. Syftet med granskningen var att se på vilket sätt föräldrars samtycke till adoption, eller i förekommande fall behöriga myndigheters beslut, har dokumenterats.

Resultatet av tillsynsarbetet för 2021 kommer att publiceras i början av 2022 i form av en rapport för varje adoptionsorganisation.

Utredning om adoptioner i Chile

MFoF följer aktivt utredningarna i Chile avseende uppgifter om oegentligheter vid internationella adoptioner under 1970 – 90-talen. Brottsutredningen uppges fortskrida och enligt uppgift utreds även anmälningar från enskilda. MFoF har publicerat information på myndighetens webbplats om hur adopterade från Chile kan gå tillväga för att bli delaktig i utredningen.

Regeringen tillsatte i slutet på oktober en utredning för att kartlägga och analysera hur regelverk, organisering och processer inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet har fungerat fram till i dag. En utredning som följer MFoF:s tidigare önskemål. Till särskild utredare utsågs professor Anna Singer. MFoF välkomnar denna utredning och är redo bistå utredaren på alla sätt som efterfrågas.

Kunskapsförmedling och tillämpningsstöd

Det finns ett behov av en samlad kunskap om hälsa och livsvillkor hos internationellt adopterade. Myndigheten har ett uppdrag att ta fram en kunskapssammanställning inom området. Som ett led i detta arbete har MFoF tillsammans med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) kartlagt forskning och insatser för att stödja adopterade barns psykiska och fysiska hälsa. Vi konstaterar med anledning av kartläggningen att det här finns kunskapsluckor och ett tydligt behov av en uppdaterad systematisk översikt.

MFoF har därför gett Karolinska Institutet uppdraget att ta fram en rapport om hälsa och livsvillkor hos internationellt adopterade i vuxen ålder. Rapporten, som blir klar i maj 2022, kommer att inkludera en serie av studier om psykisk hälsa och livsvillkor, där de adopterades situation jämförs med jämnåriga svenskfödda och barnflyktingar

med bakgrund i samma regioner i världen. MFoF anser att rapporten blir ett viktigt kunskapsstöd till flera av myndighetens målgrupper och betonar adoption som en livslång process.

Nya allmänna råd

En viktig uppgift under 2021 har varit arbetet med att ersätta MFoF:s allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om adoption (HSLF-FS 2017:48) efter de lagändringar som trädde i kraft i september 2018. De nya allmänna råden, som beräknas vara klara under det första kvartalet 2022, ska ge praktiskt stöd till socialnämnderna i sin handläggning och dokumentation i ärenden gällande internationella adoptioner. Råden förtydligar även den sökandes ansvar och socialtjänstens arbete vid adoption av ett känt barn. De nya råden innehåller dessutom vägledning för socialtjänsten när det gäller adoptionsutredningar till domstol, något som inte tidigare funnits.

Ny handbok i internationell adoption

Under 2021 har MFoF publicerat handboken "Internationell adoption - Handbok för socialtjänsten". Handboken är en revidering av Socialstyrelsens tidigare handbok om adoptioner och riktar sig främst till verksamma inom socialtjänsten.

Handboken underlättar tillämpningen av regelverket genom att beskriva processen och de överväganden som måste göras före, under och efter en internationell adoption. För att handboken ska vara enkel att uppdatera har MFoF valt att enbart publicera den digitalt. På så sätt säkerställer vi att handboken är relevant och lättillgänglig för målgruppen. Handboken kan laddas ner kostnadsfritt från myndighetens hemsida.

Vägledning i utlämnandehantering

Adopterade har rätt till information om sitt ursprung. Ett sätt att tillgodose denna rättighet är att få ta del av handlingar rörande sin adoption. Sådana handlingar förvaras normalt sett hos den adoptionsorganisation som förmedlat adoptionen. Organisationen är skyldig att lämna ut handlingar som rör adopterade, samt att göra en sekretessprövning så att handlingar eller uppgifter inte lämnas ut om de kan antas vara till men för någon annan än den adopterade.

De senaste årens medierapportering har ökat intresset bland adopterade att få ta del av sin adoptionsakt. Såväl allmänheten som de adopterade själva har dessutom efterfrågat en ökad effektivitet och transparens i dessa ärenden. MFoF

har påbörjat arbetet med att ta fram en skriftlig vägledning rörande utlämnandehantering. Vägledningen är tänkt att fungera som ett stöd för organisationerna, värna sekretessen samt säkerställa de adopterades rätt till information.

Stöd före, under och efter adoption

Adoption är i sig en stark skyddsfaktor för det adopterade barnet, men innebär också särskilda utmaningar. Både adopterade och deras föräldrar har en lag- och konventionsgrundad rätt till stöd från samhället. I många kommuner genomförs dock få internationella adoptioner vilket gör det svårt att upprätthålla tillräcklig kompetens inom området. För att möta dessa behov arbetar MFoF med en rad kunskapsstärkande insatser.

Föräldrautbildning inför internationell adoption

Myndigheten ansvarar för att tillhandahålla utbildningsmaterial för den obligatoriska föräldrautbildningen inför internationell adoption (FIA) och utbildar även de som håller i denna utbildning. Sedan mars 2020 har MFoF också uppdraget att samordna den obligatoriska föräldrautbildningen i Sverige. I detta uppdrag ingår att tillförsäkra att föräldrautbildningen finns tillgänglig för alla, oavsett bostadsort, samt att utbildningen håller en god och jämn kvalitet över landet. På myndighetens hemsida finns kontaktuppgifter till de utbildare som ingår i MFoFs samordning.

Arbetet med utbildningssamordningen har utvecklats under 2021. Myndigheten har bland annat anordnat samordningsmöten för de utbildare

som ingår i samordningsgruppen och inbjudit gruppen till digitala, temabaserade möten. MFoF ser att behovet av samordning är fortsatt stort och att arbetet utgör en viktig del i myndighetens strävan att kvalitetssäkra föräldrautbildningen.

I dagsläget är ca 20 föräldrautbildare anslutna till MFoF:s samordning. Utöver dessa finns ca 10 utbildningssamordnare (t ex från studieförbund) med i samordningsgruppen. Idag finns inget krav på utbildare att ingå i samordningen, men för att tillförsäkra en jämn och hög kvalitet på föräldrautbildningen ser MFoF detta som önskvärt.

Nytt vägledningsmaterial

I april 2021 gav MFoF ut ett vägledningsmaterial för föräldrautbildningen inför internationell adoption. En sådan vägledning har länge efterfrågats och målet med materialet är att kvalitetssäkra föräldrautbildningen så den är likvärdig och håller hög kvalitet oavsett vem som ger utbildningen. Responsen från utbildarna på vägledningsmaterialet har varit genomgående positiv.

I maj och oktober 2021 har MFoF anordnat kurser för de som har för avsikt att ge föräldrautbildningar. Under året har 23 personer gått kurserna och 10 av dessa har sedan anslutit sig till myndighetens samordning för utbildare.

Under hösten 2021 har MFoF arbetat med att producera tre korta filmer tänkta att användas som underlag för fördjupande diskussioner i föräldrautbildningen. Filmerna kommer att spelas in i januari 2022.

I december 2021 öppnade MFoF en särskild portal på myndighetens websida, specifikt för de utbildare som ingår i samordningen. Portalen nås med en individuell inloggning och ger utbildarna tillgång till aktuellt utbildningsmaterial och information.

Behov av fortsatt utveckling och anpassning

Den obligatoriska föräldrautbildningen inför en internationell adoption behöver ständigt ses över och utvecklas. Bland annat bör teman som oegentligheter vid adoption och etiska frågeställningar ges ett större utrymme. MFoF ser dessutom behovet av att anpassa utbildningen även till personer som avser göra en enskild adoption.

Medgivandeutredningar

Ur ett barnperspektiv är det av stor vikt att de som ges medgivande att adoptera är väl förberedda och utredda. Medgivandeutredningar måste därför hålla en hög kvalitet och ge ett bra bedömningsunderlag oavsett vilken kommun som utför medgivandeutredningen.

Under hösten 2021 har MFoF gjort en översyn av svenska medgivandeutredningar. Denna översyn har gjorts genom att inhämta information om hur utredningarna genomförs i ett urval av landets kommuner samt att identifiera behov av kunskapsstöd och utvecklingsarbete inom området.

I arbetet med denna översyn har myndigheten eftersträvat en aktiv dialog med de yrkesverksamma. Frågor har gått ut till ett antal kommuner och MFoF har haft möten med en referensgrupp bestående av familjerättssocialer och företrädare för adoptionsorganisationerna.

När det gäller medgivandeutredningar ser vi flera behov som behöver mötas de närmaste åren. Bland annat insatser som kan stärka kompetens och kunskap hos de som utför utredningarna samt insatser som leder till att minska skillnader i utredningarnas kvalitet.

Kostnadsutveckling, enhetlighet och transparens

Det sjunkande antalet förmedlade adoptioner har inneburit att de avgiftsfinansierade organisationernas totala intäkter minskat, samtidigt som de adoptioner som genomförs är mer komplexa och ofta behöver mer handläggning. Detta har lett till högre genomsnittliga kostnader för de föräldrar som önskar att adoptera.

Avgiften till organisationen kan delas upp i två delar; en sverigedel och en utlandsdel. Sverigedelen avser täcka kostnader för organisationens arbete i Sverige, medan utlandsdelen avser täcka kostnader i utlandet. Kostnadsutvecklingen de senaste fem åren redovisas i tabellen.

Kostnadsutveckling

Belopp i tkr	2016	2017	2018	2019	2020
Organisationernas avgifter för ...					
1. kostnader i Sverige	100	97	104	118	119
2. kostnader i ursprungslandet	67	66	65	70	80
Summa	167	163	169	188	199
Övriga kostnader som familjen betalar					
3. Översättning, legaliseringar med mera	23	24	27	26	31
4. Resa och uppehålle	52	54	55	56	53
Summa	75	78	82	82	84
Total – genomsnittlig kostnad för familjen	242	241	251	270	283

Källa: De auktoriserade adoptionsorganisationerna i villkorsbilaga 2. Uppgifterna bygger på samtliga adoptioner respektive år. Organisationerna har redovisat sina avgifter per land (1 och 2) och beräknade övriga kostnader per land (3 och 4). Genomsnittskostnaden är ett vägt medelvärde.

Arbete för ökad enhetlighet och transparens vad gäller kostnader

Det är viktigt att kunna jämföra kostnader över tid och mellan organisationer. MFoF fortsätter därför arbetet med att främja en enhetlig kostnadsredovisning. Myndigheten arbetar också för ökad transparens kring avgifter och kostnader i utlandet. MFoF föreskriver i villkor hur organisationerna ska redovisa kostnaderna, begär in kostnadsredovisningar och jämför dessa med uppgifter för tidigare år och kostnadsutvecklingen i landet. Vid oklarheter begär MFoF in kompletterande underlag och ställer uppföljande frågor.

Om en adoptionsorganisation bedriver annan verksamhet – exempelvis medlemsverksamhet eller biståndsverksamhet – får detta inte äventyra förtroendet för adoptionsverksamheten. MFoF granskar återkommande relationen mellan organisationernas adoptionsuppdrag och annan verksamhet för att säkerställa att de ekonomiska redovisningarna hålls utskilda, även när det gäller personalkostnader.

Statsbidrag till organisationer på adoptionsområdet

MFoF har i uppdrag att fördela statsbidrag till svenska auktoriserade adoptionsorganisationer och riksorganisationer för adopterade. Statsbidraget utgör ett ekonomiskt stöd för organisationernas arbete med adoptionsförmedling.

Enligt regleringsbrevet för 2021 fick MFoF betala ut högst 1 800 000 kronor i statsbidrag. MFoF har fördelat bidraget enligt den reglering som följer av förordningen (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionsorganisationerna och till riksorganisationer för adopterade (statsbidragsförordningen). För adoptionsorganisationerna har detta inneburit att hälften av statsbidraget fördelats med lika stort belopp till varje organisation. Den andra hälften har fördelats efter genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under de två senaste kalenderåren. Ingen adoptionsorganisation har, i enlighet med förordningen, fått mer än 10 000 kronor i statsbidrag per genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under en tvåårsperiod.

Med anledning av pandemin gav regeringen den 3 november 2021 MFoF uppdrag att fördela och utbetala ytterligare statsbidrag på upp till 2 500 000 kronor till auktoriserade adoptionsorganisationer. Dessa medel var öronmärkta för att göra det möjligt att fullfölja redan påbörjade adoptionsprocesser och säkerställa att barn som redan har matchats med adoptivföräldrar kan förenas med sin nya familj.

Adoptionsorganisationernas användning av statsbidraget ska redovisas till MFoF senast 1 juni 2022.

Statsbidrag per förmedlad adoption 2021

(SEK)	Statsbidrag	Adoptioner årligen, genomsnitt 2019-2020	Per adoption
Adoptionscentrum	710 000	71	10 000
Barnen Framför Allt – Adoptioner	400 000	40	10 000
Barnens vänner – internationell adoptionsförening	200 000	20	10 000
Totalt	1 310 000	131	10 000

Extra statsbidrag med anledning av covid-19 2021

(SEK)	Statsbidrag
Adoptionscentrum	1 722 222
Barnen Framför Allt – Adoptioner	777 778
Totalt	2 500 000

Den generella trenden med minskade internationella adoptioner samt pandemins påverkan kan komma att påverka kommande års fördelning av statsbidrag till adoptionsorganisationerna. Eftersom de avgiftsfinansierade organisationernas totala intäkter minskat, samtidigt som kostnaderna för deras handläggning ökat, får statsbidraget en allt större betydelse för organisationernas förutsättningar att fortsätta bedriva förmedlingsverksamhet.

Samarbete och samverkan under året

Samverkan med svenska utlandsmyndigheter är mycket viktig för myndighetens auktorisations- och tillsynsverksamhet. MFoF har även under 2021 fått värdefull hjälp och information av Utrikesdepartementet och flera utlandsmyndigheter. MFoF inhämtar även information om olika förhållanden i ursprungsländer från olika FN-organ, Haagsekretariatet samt organisationer som International Social Service/International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of their Family (ISS/IRC)

Myndigheten samverkar med ett flertal internationella aktörer och nätverk, bland annat Haagkonfe-

rensen för internationell privaträtt och Intercountry Adoption Network (ICAN-gruppen, ett nätverk bestående av centralmyndigheter från de olika mottagarländerna).

ICAN-gruppen har med anledning av de översyner av den internationella adoptionsverksamheten som pågår i många länder skapat flera tematiska undergrupper. MFoF deltar i den grupp som bland annat diskuterar oegentligheter och frågor om ursprungssökning. Gruppen har hållit två digitala möten under året och vid dessa tillfällen utbytt information och erfarenheter. MFoF upplever att samarbetet och informationsutbytet mellan centralmyndigheterna inom ICAN-gruppen har intensifierats under året.

Även de nordiska centralmyndigheterna möts en gång per år. Vid dessa möten och i löpande kontakter diskuteras landspecifik information och andra frågor inom internationella adoptioner. De nordiska länderna tycks dela ett stort intresse för ökad samverkan och samarbete.

MFoF har inte fått några besök från andra länders adoptionsmyndigheter eller internationella samarbetspartners under pandemiåret 2021.

Artikel 23-intyg

Haagkonventionen föreskriver att när behörig myndighet i adoptionslandet intygat att adoptionen genomförts i enlighet med Haagkonventionen ska adoptionen automatiskt erkännas i övriga medlemsstater. MFoF utfärdar dessa så kallade artikel 23-intyg (eller Haagintyg) när adoptionen ägt rum i Sverige. Under 2021 utfärdades fem artikel 23-intyg. Detta kan jämföras med åtta intyg under 2020.

Godkännanden av utländska adoptionsbeslut

MFoF handlägger även godkännande av utländska adoptionsbeslut. Om den som har adopterats var svensk medborgare eller hade sin hemvist i Sverige när adoptionsförfarandet inleddes, ska MFoF godkänna det utländska adoptionsbeslutet för att beslutet ska gälla i Sverige. Myndigheten får även godkänna beslut om utländsk adoption i två andra situationer:

- 1) Om adoptionen inte har genomförts i enlighet med lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling, men det finns synnerliga skäl att godkänna adoptionsbeslutet.
- 2) Om adoption som har meddelats av behörig myndighet i ett annat land än barnets hemland (ett så kallat tredjeland), och det fanns skälig anledning till att saken prövades i den andra staten.

Under 2021 har MFoF handlagt 14 ärenden om godkännande av utländska adoptionsbeslut, vilket är samma antal som 2020.

Enskilda adoptioner

MFoF har under 2021 prövat 26 ärenden om enskild adoption. Under 2020 var motsvarande antal 22 ärenden.

MFoF:s uppgift består bland annat i att pröva om det finns särskilda skäl att adoptera utan att gå genom en auktoriserad adoptionsorganisation, samt om det tillvägagångssätt som den sökande beskriver är godtagbart. Om MFoF bedömer att båda dessa förutsättningar är uppfyllda kan sökande få tillstånd att genomföra en enskild adoption. Detta beslut innebär inte någon garanti för att det kommer att gå att genomföra adop-

tionen, eftersom myndigheten enbart prövar om förutsättningarna för att få genomföra en enskild adoption är uppfyllda.

Enligt Statskontorets rapport Organisering av den internationella adoptionsverksamheten (2021:1) är risken för oegentligheter inom det internationella adoptionssystemet störst vid enskilda adoptioner. Rapporten visar på att det finns en del frågetecken kring enskilda adoptioner och Statskontoret föreslår därför en översyn av hur enskilda adoptioner ska hanteras i Sverige. Trots det låga antalet ärenden som prövas måste myndigheten lägga betydande resurser på att informera enskilda om förutsättningar för enskild adoption.

Regeringsuppdrag, internationella adoptioner

Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd till målgruppen adopterade (S2020/03859/SOF).

MFoF har under 2020 - 2021 haft i uppdrag att erbjuda ett professionellt samtalsstöd till adopterade från 15 år och uppåt, som ett komplement till den hjälp som erbjuds inom den ordinarie hälso- och sjukvården. MFoF har efter upphandling slutit avtal med Apoteksgården kognitiva center AB som utförare.

Samtalsstödet har erbjudits kostnadsfritt via olika digitala lösningar och telefon för att på så sätt vara tillgängligt i hela landet. Myndigheten har på olika sätt informerat om denna möjlighet till samtalsstöd, både genom annonsering och direkta kontakter med de adopterades föreningar, svenska adoptionsorganisationer och yrkesverksamma som möter målgruppen.

I oktober genomförde MFoF en utvärdering av samtalsstödet genom en enkät riktad till de drygt 150 personer som vid tidpunkten tagit del av stödet. Resultatet av utvärderingen har varit positivt, och många av respondenterna hoppas att samtalsstödet ska få fortsätta. Flera påpekar samtidigt att stödet till de adopterade kommer sent och att det från samhällets sida inte tagits tillräckligt ansvar för de adopterades behov.

MFoF:s ser samtalsstödet som en lägstanivå och har i myndighetsdialog föreslagit hur stödet skulle kunna utvecklas. Det finns ett behov av kontinuitet och långsiktighet, dels för att ge bättre

förutsättningar att utforma och erbjuda stödet, dels för att trygga de individer som ingår i målgruppen. MFoF har därför av regeringen fått uppdraget att fortsätta erbjuda detta samtalsstöd.

Uppdrag att ansvara för fördelning och utbetalning av statsbidrag till följd av Covid-19 (S2020/05018/RS (delvis))

Detta uppdrag beskrivs närmare ovan under rubriken Statsbidrag till organisationer på adoptionsområdet.

Ursprungssökning vid internationell adoption – vägledning för kommuner

Den vägledning vid ursprungssökning som MFoF arbetat med sedan 2020 publicerades på myndighetens webbplats i början av 2021. Vägledningen ger kunskap och verktyg som stärker socialtjänsternas kompetens och möjlighet att stödja internationellt adopterade i samband med ursprungssökning. Den är också ett stöd för myndigheten i pilotprojektet med individuellt stöd vid ursprungssökning. Den webbaserade vägledningen uppdateras kontinuerligt så att nya erfarenheter och ny kunskap kommer socialtjänsten till del.

MFoF deltog även vid en konferens arrangerad av Familjerättssocietomernas Riksförening (FSR) där myndigheten informerade om vägledningen samt hur de yrkesverksamma kan stödja adopterade som söker sitt ursprung. MFoF har även informerat ett flertal internationella centralmyndigheter om vägledningen.

Den omfattande utredning av internationella adoptioner som regeringen tillsatte i oktober (se mer under rubriken "Utredning om adoptioner i Chile") ska även kartlägga och analysera vilka problem och risker som i dag finns när det gäller enskilda adoptioner och överväga om möjligheten till sådan adoption bör begränsas. Utredningen kommer också att ta ställning till om det ska vara möjligt att genomföra enskilda adoptioner från ursprungslandet där en svensk auktoriserad sammanslutning redan har ett samarbete.

Uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med individuellt stöd till adopterade i samband med ursprungssökning (S2019/05315/RS, delvis).

Under 2020 – 2021 har MFoF genomfört ett pilotprojekt kring individuellt stöd till internationellt adopterade som söker sitt ursprung. Stödet har utgått från den adopterades individuella behov och främst handlat om vägledning och olika former av hjälp till självhjälp under sökprocessen. Stödet har även omfattat praktiskt stöd, till exempel hjälp att formulera och skicka förfrågningar till andra länders myndigheter och organisationer, samt översättning av adoptionsdokument och bistånd med telefontolk vid första kontakten vid en återförening.

Utöver det individuella stödet har MFoF fortsatt att bygga kunskap samt samla information, erfarenheter och kontaktvägar. Andra länders centralmyndigheter, utländska och svenska ambassader, svenska och internationella myndigheter och organisationer har varit viktiga i detta arbete. Samtidigt konstaterar MFoF att det i flera länder fortfarande saknas tillgång till relevant stöd för adopterade som söker sitt ursprung.

Under projektperioden har totalt 165 ärenden om stöd handlagts. Av dessa var 138 ärenden fortfarande pågående vid projektets slut. Närmare 30 ursprungsländer omfattades och vanligast var (i fallande ordning) Sydkorea, Indien, Colombia och Chile.

Av dem som sökt stöd vid ursprungssökning var 75 % kvinnor och 25 % män. Detta kan jämföras med könsfördelningen för samtliga som adopterats till Sverige från andra länder där andelen kvinnor är 55 % och andelen män är 45 %. Orsaken till denna ojämna könsfördelning är inte känd och behöver därför utredas vidare. I slutrapporten för ett regeringsuppdrag kring jämställdhetsintegrering har MFoF föreslagit ett antal aktiviteter för genomförande under 2022 – 2023.

MFoF konstaterar att arbetet med ursprungssökning är komplext och tidskrävande. Resultatet i enskilda ärenden kan ofta avgöras av faktorer som myndigheten har svårt att påverka, exempelvis tillgång till adoptionsdokument, lagstiftning i ursprungslandet och tillgång till stöd från olika myndigheter och organisationer. MFoF:s bedömning är att det stöd som myndigheten förmedlat på ett bra sätt svarat mot delar av det totala behovet.

Myndigheten har fått ett fortsatt uppdrag att under 2022-2023 stödja internationellt adopterade i samband med ursprungssökning. Stödet riktar sig till personer över 18 år. Ansvar för stöd till barn ligger fortsatt hos kommunerna.

*"Ma-ma" Tänk att två små stavelser
kan väcka så mycket glädje. Men
så kommer de från den viktigaste
människan på jorden ...*

Aktiviteter under året

Övergripande regeringsuppdrag

- Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021, Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m
- Ändring av regleringsbrev avseende anslag 4:7 budgetåret 2021
- Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021, Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m
- Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 1:8 Bidrag till psykiatri
- Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslag 5:2 Barnets rättigheter
- Uppdrag till myndigheten om kunskapsstöd och kompetenskrav rörande informations-samtal
- Uppdrag att vara strategisk myndighet för HBTQI-personers lika rättigheter och möjligheter
- Uppdrag att myndigheten ska fortsätta bidra till arbetet med att uppnå målen för jämställdhetspolitiken
- Uppdrag att fortsätta ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023
- Uppdrag att sprida kunskap om barnkonventionen
- Uppdrag att fortsätta ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023
- Uppdrag att ta fram och sprida information om föräldraskapsrättsliga regler
- Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd
- Uppdrag att bidra med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2020–2023
- Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd
- Uppdrag stöd till internationellt adopterade vid ursprungssökning
- Uppdrag att ansvara för fördelning och utbetalning av statsbidrag till följd av Covid-19
- Uppdrag att ta fram handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd
- Uppdrag att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete med föräldrar i hederskontext

MFoF fick regeringens uppdrag att ta fram och sprida information till föräldrar och blivande föräldrar om innebörden av bestämmelserna om föräldraskapspresumtion, digital bekräftelse av föräldraskap och hävande av föräldraskap. Här är en av kampanjbilderna.

Remisser inkomna under 2021

- Remiss - Förslag till ändring i förordningen om den officiella statistiken
- Remiss - Riktlinjer för att tillgängliggöra Sveriges officiella statistik
- Remiss - Utvärdering av den officiella statistikens kvalitet
- Remiss - av författningsförslag i promemorian Barnets bästa när vård enligt LVU upphör
- Remiss - av förstudie om användning och hantering av underskrifter med elektroniska materiel och metoder, RA-KS 2021/18
- Remiss avseende revidering av Gallringsråd nr 5 - Bevara eller gallra - råd för socialtjänsten m.m.
- Remiss av SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet
- Remiss av SOU 2021:1 Säker och kostnads-effektiv IT-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering
- Remiss av SOU 2020:81 Betänkandet av Utredningen om genomförande av direktivet om balans mellan arbete och privatliv
- Remiss av SOU 2021:41 VAB för vårdåtgärder i skolan
- Remiss av SOU 2021:56 Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall
- Remiss av SOU 2021:49 Kommuner mot brott
- Remiss av SOU 2021:36 Godemän och förvaltare - en översyn
- Remiss av SOU 2021:34 Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga
- Remiss av SOU 2021:43 Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar
- Remiss - Kunskapsstöd med rekommendationer från Socialstyrelsen
- Remiss Riksarkivet RA-KS 2021/00018. Remiss av FormatE
- Remiss avseende nya föreskrifter om provtagning vid utredning av faderskap
- Remiss av SOU 2021:78 Börja med barnen - Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård
- Remiss promemoria om nya könstillhörighetslagen
- Remiss av SOU 2021:85 Vägar till ett tryggare samhälle
- Remiss-Förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer
- Remiss av SOU 2021:97 Säker och kostnads-effektiv IT-drift – förslag till varaktiga former för samordnad statlig IT-drift

Samverkan regeringsuppdrag

- Uppdrag att genomföra en förstudie avseende ett nationellt hälsovårdsprogram
- Uppdrag att stödja genomförandet av den förnyade strategin för politiken avseende alkohol, narkotika, doping, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021–2025 (ANDTS-strategin)
- Uppdrag till Socialstyrelsen att stärka och utveckla stödet till barn som anhöriga
- Uppdrag till Barnombudsmannen att utarbeta en landrapport om Sveriges arbete mot våld mot barn

Kostnader och intäkter fördelade på verksamhet

Verksamhetsindelade kostnader 2021

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldra- skapsstöd	Familje- rådgivning	Totalt	Jmf 2020	Jmf 2019
Personal- kostnader	11 068	7 723	4 914	1 185	24 891	17 976	16 026
Lokaler	506	296	318	45	1 165	1 006	900
Övrigt	2 536	2 238	1 128	265	6 166	6 534	6 327
Summa verksamhets- kostnader	14 110	10 257	6 359	1 496	32 222	25 516	23 253
Regerings- uppdrag	3 500	0	6 078	0	9 578	6 417	1 570
Lämnade bidrag	3 936	0	0	0	3 936	5 252	1 800
Summa kostnader	21 545	10 257	12 438	1 496	45 736	37 185	26 624

Verksamhetsindelade intäkter 2021

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldra- skapsstöd	Familje- rådgivning	Totalt	Jmf 2020	Jmf 2019
Intäkter av anslag	14 108	10 238	6 359	1 496	32 201	25 509	23 168
Intäkter av avgifter och ersättningar	2	19	0	0	21	7	86
Intäkter av bidrag	3 500	0	6 078	0	9 578	6 417	1 570
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1 436	0	0	0	1 436	5 252	1 800
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2 500	0	0	0	2 500	0	0
Summa intäkter	21 545	10 257	12 438	1 496	45 736	37 185	26 624

För jämförelse, se motsvarande tabeller i föregående års årsredovisning.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	32 201	25 500
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	21	7
Intäkter av bidrag	3	9 578	6 425
Finansiella intäkter		0	0
Summa		41 800	31 933
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-30 391	-21 475
Kostnader för lokaler		-1 183	-1 738
Övriga driftkostnader	5	-9 541	-8 271
Finansiella kostnader	6	-7	-2
Avskrivningar och nedskrivningar		-678	-448
Summa		-41 800	-31 933
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1	1 436	5 252
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	7	2 500	0
Lämnade bidrag	8	-3 936	-5 252
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	127	265
Summa		127	265
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	381	589
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	851	1 138
Summa		1 232	1 727
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	12	454	585
Övriga kortfristiga fordringar	13	0	10
Summa		454	595
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	14	531	542
Summa		531	542
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	498	-846
Summa		498	-846
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	16	4 518	7 018
Summa		4 518	7 018
SUMMA TILLGÅNGAR		7 359	9 301

(tkr)	Not	2021-12-31	2020-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskaptal			
Myndighetskaptal	17		
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	8	109
Övriga avsättningar	19	244	358
Summa		252	467
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	1 358	1 991
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	21	1 618	2 545
Leverantörsskulder		1 708	2 172
Övriga kortfristiga skulder	22	552	412
Summa		5 236	7 121
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	23	1 849	1 629
Oförbrukade bidrag	24	22	83
Summa		1 871	1 712
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 359	9 301

Anslagsredovisning

	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Anslag (tkr)							
Uo 9 4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag) ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ram)	25	846	32 311	-18	33 139	-33 636	-498
Summa		846	32 311	-18	33 139	-33 636	-498
Avslutade anslag (tkr)							
Uo 9 4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag) ap.2 Tillfälligt stöd till auktoriserade adoptionssammanslutningar	26	0	0	0	0	0	0
Summa		0	0	0	0	0	0
Summa totalt		846	32 311	-18	33 139	-33 636	-498

Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeförändringar förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds (MFoF) bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 15 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde som överstiger ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (helt prisbasbelopp = 47,6 tkr år 2021) och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Förvärv av likartade tillgångar som uppgår till ett värde av minst 50 tkr ska redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde. Övriga kriterier för anläggningstillgång ska dock vara uppfyllt.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr.

Bärbara datorer kostnadsförs vid anskaffning.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avräkningstider

	Datorer och kringutrustning inklusive licenser
3 år	Maskiner och andra tekniska anläggningar
5 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående tiden för hyreskontraktet, dock lägst tre år. Nuvarande hyreskontrakt löper till och med 2023-09-30.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr	Rådsledamöter/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr
Per Bergling Generaldirektör	1 174	Maria Eriksson Professor i socialt arbete Ersta Sköndal Bräcke Högskola	1
	Förmån i tkr	Magnus Jägerskog Generalsekreterare Bris	0
Bostadsförmån	50	Regional representative Europé, board member Child helpline International Ledamot Arvsfondsdelegationen Ledamot Regeringens Barnrättsdelegation Styrelseledamot Prins Gustaf Adolfs och Prinsessan Sibyllas minnesfond	
Rådsledamöter/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr		
Annika M Eriksson Rättslig expert Migrationsverket	1	Marie-Helena Fjällås Läkare	3
Henrik Mungenast Enhetschef, Verksamhetsstöd Folke Bernadotteakademien	3	Pia Steensland Riksdagsledamot	3
Anna Sarkadi Professor i socialmedicin Uppsala Univer- sitet Delägare i Sarkadi Medical Group AB	1	Thomas Söderström Gruppledare Liberalerna Luleå	1

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2021	2020
Totalt	0,32	0,33
Andel 60 dagar eller mer	0,00	0,00
Kvinnor	0,28	0,43
Män	–	–
Anställda - 29 år	0,00	0,00
Anställda 30 år - 49 år	0,25	0,35
Anställda 50 år -	0,48	0,00

Sjukfrånvaro för andel män lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Noter

(tkr)

Resultaträkning		2021	2020
Not	1 Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	32 201	25 500
	Summa	32 201	25 500
	Utgifter i anslagsredovisningen	-33 636	-30 753
	Saldo	-1 436	-5 252
	Uo 9 4:1 Ramanslag		
	ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	1 436	1 752
	Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.		
	UO 9 4:1 Ramanslag		
	ap.2 Tillfälligt stöd till auktoriserade adoptions-sammanslutningar (ram)	0	3 500
	Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.		
	Summa	1 436	5 252
Not	2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	21	7
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	0	1
	Summa	21	7
	<i>Intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen avser försäljning av informationsmaterial.</i>		
Not	3 Intäkter av bidrag		
	Från Kammarkollegiet erhållna bidrag:		
	Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd	1 494	1 494
	Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden	0	985
	Uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med individuellt stöd till adopterade i samband med ursprungssökning	2 000	1 987
	Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd till målgruppen adopterade	1 500	1 472
	Uppdrag att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa & suicidalprevention	1 000	479
	Uppdrag att ta fram en handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd	1 596	0
	Uppdrag kunskapsspridning om barnkonventionen	495	0
	Uppdrag att förbereda inrättandet av ett nationellt kompetenscenter mot hedersrelaterat våld och förtryck	998	0
	Uppdrag att främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter	495	0
	Försäkringskassan, Kompensation för höga sjuklönekostnader	0	8
	Summa	9 578	6 425

Resultaträkning forts.		2021	2020
Not	4 Kostnader för personal	2021	2020
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	19 437	13 941
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	23	30
	Sociala avgifter	10 144	7 010
	Övriga kostnader för personal	811	524
	Summa	30 391	21 475
	Antalet anställda har under året ökat med 9 personer.		
Not	5 Övriga driftkostnader	2021	2020
	Köp av tjänster	8 731	6 847
	Övrigt	810	1 424
	Summa	9 541	8 271
	Belopp från föregående år är omräknade då noten har fått en ny uppställning. Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på kostnader för uppbyggnad av ny IT-lösning via Försäkringskassan, köp av tjänster för flera stora konferenser som MFoF ordnat samt kunskapssammanställningar och en kampanj för digitala bekräftelser av föräldraskap.		
Not	6 Finansiella kostnader	2021	2020
	Övriga finansiella kostnader	7	2
	Summa	7	2
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.		
Not	7 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2021	2020
	Erhållna medel från Kammarkollegiet	2 500	0
	Summa	2 500	0
	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd har enligt regleringsbrev 2021-11-03 erhållit medel från Kammarkollegiet för utbetalning av statsbidrag till följd av Covid-19. Motsvarande bidrag för Covid-19 år 2020 (3 500 tkr) finansierades via anslag.		
Not	8 Lämnade bidrag	2021	2020
	Lämnade bidrag till organisationer och ideella föreningar	3 936	5 252
	Summa	3 936	5 252

Balansräkning		2021-12-31	2020-12-31
Not 9	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	414	414
	Summa anskaffningsvärde	414	414
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-150	-12
	Årets avskrivningar	-138	-138
	Summa ackumulerade avskrivningar	-288	-150
	Utgående bokfört värde	127	265
Not 10	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	625	625
	Summa anskaffningsvärde	625	625
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-36	-36
	Årets avskrivningar	-208	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-245	-36
	Utgående bokfört värde	381	589
Not 11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	1 966	1 224
	Årets anskaffningar	45	798
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-360	-56
	Summa anskaffningsvärde	1 651	1 966
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-828	-581
	Årets avskrivningar	-331	-273
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	360	27
	Summa ackumulerade avskrivningar	-800	-828
	Utgående bokfört värde	851	1 138
	Jämförelsevärde 2020 är justerat utifrån avrundningsregler.		
Not 12	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	454	585
	Summa	454	585
Not 13	Övriga kortfristiga fordringar		
	Övrigt	0	10
	Summa	0	10
Not 14	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	275	440
	Övriga förutbetalda kostnader	256	102
	Summa	531	542
	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd behövde på grund av ökade uppdrag och fler anställda flytta till nya lokaler under 2020. Man hade därför dubbla hyror för första kvartalet 2021. Övriga förutbetalda kostnader gäller bl a användarlicenser där kostnaden ökat på grund av fler anställda.		

Balansräkning forts.			2021-12-31	2020-12-31
Not	15	Avräkning med statsverket		
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	0	0
		Redovisat mot anslag	0	3 500
		Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	0	-3 500
		Fordringar /Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-846	-500
		Redovisat mot anslag	33 636	27 253
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-32 311	-27 598
		Återbetalning av anslagsmedel	18	0
		Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	498	-846
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	0	-3 500
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	0	3 500
		Övriga fordringar /skulder på statens centralkonto	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	498	-846
Not	16	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
		Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	4 518	7 018
		Summa	4 518	7 018
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev	1 000	1 000
		Maximalt utnyttjad kredit	0	0
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev för 2020 är justerad.		
Not	17	Myndighetskapital		
		Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not	18	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
		Ingående avsättning	109	215
		Årets pensionskostnad	-1	-6
		Årets pensionsutbetalningar	-99	-99
		Utgående avsättning	8	109
		Myndigheten kommer att använda resterande avsättning under 2022.		

Balansräkning forts.		2021-12-31	2020-12-31
Not	19 Övriga avsättningar		
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	186	145
	Årets förändring	58	41
	Utgående balans	244	186
	Myndigheten planerar inte att nyttja sina lokala omställningsmedel under 2022.		
	Outnyttjade lokaler och övriga kostnader		
	Ingående balans	172	0
	Årets förändring	-172	172
	Utgående balans	0	172
	Summa utgående balans	244	358
Not	20 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	1 991	1 045
	Under året nyupptagna lån	45	1 423
	Årets amorteringar	-678	-477
	Utgående balans	1 358	1 991
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 000	2 000
	Utnyttjad låneram	1 358	1 991
Not	21 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	4	3
	Arbetsgivaravgifter	541	400
	Leverantörsskulder andra myndigheter	1 071	2 142
	Övrigt	2	0
	Summa	1 618	2 545
Not	22 Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	552	412
	Summa	552	412
Not	23 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 694	1 228
	Övriga upplupna kostnader	155	401
	Summa	1 849	1 629
	Semesterskulden har ökat 2021 på grund av fler anställda.		
	Övriga upplupna kostnader 2020 inkluderar avsättning för dubbel hyra för kvartal 2 2021.		
Not	24 Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	22	83
	Summa	22	83
	varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
	inom tre månader	22	83
	Summa	22	83

**Not 25 Uo 9 4:1 ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag)
ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ram)**

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får disponera 828 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3% av föregående års tilldelning 27 598 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslaget är räntebärande.

Enligt regleringsbrevet disponerar myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd en anslagskredit på 969 tkr. Under året har 498 tkr utnyttjats.

Enligt villkor i regleringsbrevet får högst 1 800 tkr fördelas som statsbidrag i enlighet med (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionssammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade.

Under året har 1 436 tkr betalats ut.

Utfall 2021	tkr
Bidrag till de auktoriserade adoptionssammanslutningarna	1 310
Bidrag till de adopterades organisationer	126
Summa	1 436

**Not 26 Uo 9 4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag)
ap.2 Tillfälligt stöd till auktoriserade adoptionssammanslutningar**

Anslagsposten har avslutats under 2021.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	1 300	1 500	1 300
Utnyttjad	1 358	1 991	1 045	852	100
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	1	0	0
Räntekostnader	0	0	14	17	23
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Övriga avgiftsintäkter	21	7	83	579	137
Anslagskredit					
Beviljad	969	827	742	729	1 446
Utnyttjad	498	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande Uo 9 4:1					
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag)	0	846	500	2 098	456
Anslagssparande Uo 9 4:2					
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Ramanslag)	0	0	-	-	-
Bemyndiganden	Ej tillämpligt				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	32	23	16	18	15
Medelantalet anställda (st)*	35	26	18	14	16
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 285	1 369	1 533	1 197	1 500
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Skellefteå den 21 februari 2022.

Per Bergling

Generaldirektör

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD